

TUDOMÁNYOS PUBLIKÁLÁS HATÉKONYAN

Hogyan publikáljunk,
hogyan keressünk a szakirodalomban,
hogyan mutassuk meg magunkat a weben,
hogyan segítsük elő, hogy használják eredményeinket, és
hogyan keressük meg a hivatkozásokat?

Gondolatok, információk doktoranduszaink (és kutatóink) számára

Kollár István, BME Méréstechnika és Információs Rendszerek Tanszék

kollar@mit.bme.hu, <http://www.mit.bme.hu/~kollar/>

Utolsó javítás: 2015. április 14. 12:28

Bevezetés	2
1. Hol publikáljunk?	3
1.1. A publikációk rangja	3
1.2. Az Impakt Faktor (IF) definíciója és jelentősége	5
1.3. „Házilagos” tevékenységek egy-egy folyóirat körül	6
2. Publikációink megjelentetése a weben	6
2.1. Személyes weboldal arcképpel	6
2.2. Publikációink összefoglaló weboldala	6
2.2.1. Regisztráció keresőkben	7
2.3. A teljes publikációk internetes közzététele	7
2.3.1. PDF állományok generálása és javítása	8
2.3.2. Copyright és a szerző jogai	9
2.3.3. Magyarországi doktori értekezések	10
2.3.4. Figyelemfelhívás a publikációkra	10
3. Irodalomkutatás	11
3.1. Keresés webes keresővel	11
3.2. A BME Központi Könyvtárában (BME-OMIKK) kereshető adatbázisok és cikk-elérések	11
3.3. EISZ	12
3.4. Kapcsolódó cikkek	12
3.5. Cikkek másolata	12
3.5.1. IEEE Xplore	12
3.5.2. Scirus/ScienceDirect	13
3.5.3. „Számítógép előtti” időből származó cikkek	13
3.6. Könyvek	13
4. Hivatkozások	14
4.1. Web of Science	14
4.2. Scopus	14
4.3. CiteSeer, ResearchIndex	15
4.4. Google Scholar	15
4.5. Scirus	16
4.6. Keresés webes keresővel	16
4.7. IEEE konferenciák és folyóiratok	16
4.8. Konferenciaanyagok feldolgozása	16
4.8.1. Néhány konferenciaanyag elérése weben	17
4.9. Munkahelyi anyagok	18
4.10. Személyes segítség kérése	18

4.11. A hivatkozások listájának karbantartása és az MTMT	18
Utószó	19
5. MELLÉKLETEK	20
5.1. A szerzői jog néhány kiadónál	20
Author posting of IEEE copyrighted papers	20
5.2. Publikációs és idézettségi adatok programozott átvétele interneten elérhető adatbázisokból a Magyar Tudományos Művek Tárába	24
5.2.1. Publikációs jegyzék bevitele	24
5.2.2. Az idézők jegyzékének bevitele	28
5.2.3. Publikációs vagy idéző adat kategóriájának (vagy szerzőjének) javítása	33

Bevezetés

A minket körülvevő világ rohanva változik. Megváltoztak a publikálási/értékelési szokások, a lehetőségek, az előírások. Egyre fontosabb, hogy hol, mit, mennyit publikálunk, ki hivatkozik ezekre, milyen listákat tudunk megadni. Ezt kéri doktori értekezéseknél, habitusvizsgálatok során, pályázatok beadásakor, stb. A világ Magyarországon és Európában is fokozatosan elcsúszik a formális megítélés irányába. Mennyi a publikációk száma, mennyi a hivatkozások száma, mekkora az összegzett impakt faktor (1.2 szakasz)? Ezek túlhajtása egyre nagyobb baj.

Ennek a cikknek azonban nem az a célja, hogy ezeknek a folyamatoknak a helyes vagy helytelen voltát elemezze. Ehelyett megpróbál segítséget nyújtani abban, hogy a publikációkban leírt gondolatainkat, eredményeinket minél hatékonyabban megmutassuk a világnak. Ez mindannyiunk érdeke: érdeke az egyénnek, érdeke a munkahelynek, érdeke az országnak.

20-25 évvel ezelőtt a publikációs tevékenységben egyszerű szabályokat követhettük: a tudományos gondolatok, eredmények alapján folyóiratot/konferenciát választottunk, és végigjártuk a publikálás göröngyös útját, majd bízunk abban, hogy a megfelelő helyre elhelyezett cikket a hasonló területen dolgozó kutatók elolvassák, és hivatkoznak is rá. Ezt csak úgy lehetett befolyásolni, hogy – tudomásul véve a népszerű folyóiratok hosszú megjelentetési idejét – olyan folyóiratban kívántuk megjelentetni a cikket, amelyet valamely szakirodalmi adatbázis feldolgozott (pl. Science Citation Index: SCI, Inspec, Compendex, stb.), és bízunk a jó szerencsében. Esetleg különnyomatokat lehetett szétküldeni postán.

Mára a világ megváltozott. A kutatások (és publikációk) jelentős része doktoranduszok munkája. A mai generáció szinte kizárólag a weben keres: adatbázisokban, vagy magán a világhálón, és rögtön el is akarja olvasni a cikkeket. Magyarán: a publikáció, különösen a lektorált publikáció nagyon fontos, de a weben való elérhetőség legalább ennyire, hiszen ennek alapján használják fel – és hivatkozzák – mások a cikket. Ezt rábízhatnánk a folyóiraatra is, ha az a weben elérhető¹, de ez nem célszerű: az egyetemi repozitóriumban illetve a saját honlapon való megjelentetés gyorsabb, biztosabb, és közvetlenül felhasználható, a folyóiratok egy része viszont csak előfizetők számára olvasható (ezek csak a kivonatokat teszik ingyenesen közzé).

Az idézettség egyre fontosabb, hiszen közvetlenül mutatja a tudományos közéletre gyakorolt hatást – viszont az idézetek összegyűjtése egyre nehezebb, hiszen az elfogadható idézetek forrása nem kizárólag az SCI, a megfelelő kereséseket viszont még csak részben támogatják számítógépes eszközök.

Csábít a gondolat, főleg ha nem értünk egyet a túlzott formalizmussal, hogy „ha a világ azt akarja, hogy becsapják, akkor csapjuk be”. Ha hivatkozásokat akarnak, akkor a doktoranduszok egyezzenek meg, és hivatkozzanak (szükségtelenül is) egymásra. Ha több publikációt akarnak, hát adjuk le ugyanazt a cikket kis módosításokkal több helyre. Ez a cikk *nem er-*

¹ A fejlődés ebbe az irányba mutat. A folyóiratok egyre inkább ingyenesen megjelennek a weben, és az olvasó nem fizet az olvasásért (inkább a szerző illetve munkahelye fizet a megjelentetésért). Lásd Open Access, például <http://www.earlham.edu/~peters/fos/overview.htm>, <http://www.biomedcentral.com/>

ről szól. Az egészséges erkölcsi érzék eligazít a tisztesség és tisztességtelenség között. A továbbiakban a tisztességes eljárásokat tekintjük át.

1. Hol publikáljunk?

A legfontosabb természetesen az, hogy *legyenek* értékes publikációink. Nem véletlen az, hogy a PhD, habilitációs vagy akadémiai habitusvizsgálati minimumkövetelmények bizonyos kategóriájú publikációkat minimális számban megkövetelnek. Annak, aki ilyen megmérettetésen végigmegy, annak néhányféle publikációval rendelkeznie kell (lásd pl. a BME VIK-en:

<http://doktori.bme.hu/doktori.htm>

<https://www.vik.bme.hu/kepzes/doktorandusz/112.html>)

Legyen tehát

- lektorált² cikke,
- folyóiratcikke,
- idegen nyelvű és magyar nyelvű cikke is.

Lehet ezt formálisan is teljesíteni (pl. a Periodica Polytechnica is lektorált folyóiratcikknek számít, de messze nem olyan nehéz itt megjelentetni valamit, mint az IEEE folyóirataiban), de a cél az, hogy a doktoráló tapasztalja ki, hogy hogyan lehet egy bírált folyóiratcikket megjelentetni.

1.1. A publikációk rangja

Akárhogy is kerülgetjük a kérdést, a legnagyobb rangja (a nagyobb méretű munkák, pl. önálló vagy társszerzős könyv mellett) a lektorált (ezt tévesen referált-nak mondják sokan, pedig az azt jelenti: az adatok adatbázisban kezelték – az ok vsz. a refereed/referenced rossz magyar fordítása), idegen nyelvű, külföldön megjelent folyóiratcikkeknek van. Ennek az az oka, hogy ezek a feltételek egyben a minőség biztosítékai is. A szakma nemzetközi közvéleményével szembesül az, aki ezeket végigküzdi. Aki közülünk habitust bírál, az indításként sokszor ezek meglétét ellenőrzi. A nem új eredményeket tartalmazó munkák (pl. jegyzet) jelentősége a műszaki területen történő értékelés szerint csekély.

A jó helyen történő publikálás önmagában persze azt nem biztosítja, hogy mások el is olvassák a cikket (sőt, hivatkozzanak a cikkre). Legalább ugyanolyan fontos, hogy a cikknek használható mondanivalója legyen, és főleg a téma legyen „kurrens”, vagyis a szakterületen éppen többen is foglalkozzanak vele. A téma megfelelő megválasztása doktorandusz esetében a témavezető feladata. Az viszont a doktorandusz dolga, hogy a cikket a mai módszerekkel könnyen megtalálhatóvá (vagyis könnyen elolvashatóvá) tegye – erről szól ezen cikk 2. alfejezete.

Több területen is felbukkan az a felfogás, hogy a konferenciatickek azonos rangúak a folyóiratcikkekkel, különösen a gyorsan fejlődő területeken. Ezzel nagyon vigyáznunk kell, különösen, ha a publikáció körülményeit vizsgáljuk. Ritka kivételektől eltekintve a konferenciák rövid idejű gazdasági vállalkozások. Nincsen sem idő, sem energia a teljes cikkek részletes bírálatára, vagy a szerzőkkel folytatott hosszadalmas levelezésre, ismételt bírálatra, és a túl szigorú elbírálás a jövedelmezőséget is veszélyeztetheti. A kivonatok alapján történő elfogadás viszont *nem jelent lektorálást*, és a kivonat alapján történő akár 20%-os elfogadási arány sem feltétlenül értékmérő. Ezeket ne is tüntessük fel lektoráltként a beadványainkban: jobban járunk egy kevesebb publikációt dicsérő, mint egy rosszalló, fejét csóváló bírálóval...

² Lektorálás, angolul: peer reviewed, referred. azt jelenti, hogy a megjelenés előtt írásos bírálat készül, erre válaszolni kell, és a cikk csak akkor jelenik meg, ha sikerült a bíráló(ka)t és a szerkesztőséget meggyőzni. Nem tévesztendő össze a referálással, tehát amikor adatbázis tartalmazza a cikket (referencing), vagy a hivatkozással: más publikáció hivatkozik (citation) a cikkre.

Vannak azután olyan kiadványok, melyek folyóiratcikknek *néznek ki* (például Springer Lecture Notes on ...), de igazából konferenciakiadványok. A publikációs előírások célja nem a formális teljesítés, hanem a tényleges folyóirat-publikációs eljárás való végighaladás. Ezért, bár ezekkel formálisan teljesítjük a folyóiratcikket, bizony előfordulhat, hogy publikációs teljesítményünket ennek ellenére nem fogadja el a Doktori Tanács...

Ugyancsak fontos szempont, hogy a publikációs jegyzéknek kiegyensúlyozottnak kell lennie. Jó, ha sok konferenciatickünk van, de ha ezek mellett nincs, vagy alig van folyóirat-cikk, aggályok merülhetnek fel a bírálóban.

A konferencia célja furcsa módon nem (csak) a publikáció. A hasonló területen, témán dolgozók személyes találkozása, megismerkedése, eszmecsereje mással nem helyettesíthető lehetőség. Ezért olyan konferencián érdemes részt venni, ahol erre lehetőség van. A világ-kongresszusok, túl széles témájú konferenciák erre nem alkalmasak. Fontos szempont viszont, hogy a konferenciaticket a konferencia után átdolgozva be tudjuk-e adni folyóiratcikként. Több konferencia is ajánl ilyen lehetőséget – ha van ilyen, használjuk ki. Ez *is* a konferencia-részvétel támogatásának egyik célja.

A publikálás alapvető célja tudományos gondolataink közzététele és megmérettetése a tudományos közvélemény előtt. Ennek fényében nem meglepő, hogy a tudományos bizottságok a *kizárólag* a weben (nem webes folyóiratban, hanem honlapon) megjelenített műveket alig, vagy egyáltalán nem értékelik, a publikációk másolat formájában a weben történő megjelenítését pedig nem értékelik külön. Felvetődik a kérdés: a gondolatközlés, a nyilvánosság itt is megjelenik – miért korlátozott tehát az értékelés? Azt már láttuk, hogy a szerző szempontjából a webes közzététel milyen fontos és előnyös, de miért nem fontos ez az értékelő testületnek? A legfőbb probléma az archiválás hiánya. A honlapra kitett publikáció bármikor módosítható, javítható vagy eltüntethető, még állandó láthatósága sem garantált. Egyelőre nincs jó módja annak sem, hogy papír nélkül az „eredeti szöveg” egyértelműen azonosítható legyen. Ezért az megoldás az, hogy valamilyen publikációs formában elkészítjük, és ennek *másolatát* helyezzük el a weben. Egy lehetőség a repozitóriumban való megjelenítés. De ezért is jött létre egykor például a BME kutatási jelentés (Technical Report). Ez azt jelenti, hogy a szerző munkájával, a tanszék kutatási pénzéből elkészítjük és azonosító számmal (ISBN, DOI) ellátva kinyomtatjuk a (lektorálatlan, vagy a tanszék szervezésében lektorált – tehát publikációként nem nagyon értékes, de nem korlátozott terjedelmű, ezért gyakran nagyon informatív) kutatási jelentést, mely a könyvtárba is bekerül, szétküldhető, publikációként elszámolható, és a weben is hozzáférhetővé tehető. Ez látogatóknak is odaadható – a legtöbb szakember utazás közben ráér olvasni és gondolkodni, de nem mindig fér hozzá megfelelő internethez, vagyis a webre való ismételt hivatkozás csak bosszantja őket. Maga a disszertáció önmagában is publikáció, ezért ha azt akarjuk, hogy olvassák, elegendő PDF-ben feltenni a honlapunk alá, legalábbis ha idegen nyelven írtuk – ma már nem szükséges kutatási jelentésként külön megjelentetni. Ugyanakkor néhány példányt érdemes könyvecske formájában elkészíttetni, és a hasonló témájú kutatócsoportoknak megküldeni, vagy még jobb odaadni.

A „Technical Report”-nak még két további előnye is van.

- a) Eredményünk gyorsan, és bizonyíthatóan megjelenik. Néha sajnos előfordul, hogy a folyóirathoz benyújtott, lassan megjelenő cikk eredményeit – szándékosan vagy akaratlanul – a bíráló felhasználja, akár az „igazi” cikk megjelenése előtt. Elsőbbségi vita esetén a TR bizonyíték lehet.
- b) Az eredményeket gyorsan, és hivatkozható formában meg lehet mutatni másoknak. Egyetlen dologra érdemes figyelni: a TR elején érdemes feltüntetni, hová adtuk be közzétételre, hogy az esetleges hivatkozás már az „igazi” folyóiratcikkre történhessen. Az internetes megtalálhatóság ezen segít (a hivatkozás olvasója könnyen meg tudja nézni), de azért a folyóiratcikkre való hivatkozás értéke és hatása nagyobb lehet.

1.2. Az Impakt Faktor (IF) definíciója és jelentősége

Lásd http://w3.mtak.hu/www_root/000000/GYIK.htm: ‘Az impakt faktor kiszámítása során a Thomson Reuters (régebben az ISI, Institute of Scientific Information, az SCI kiadója³) a folyóirat előző két évben publikált minden cikkére a tárgyévben kapott minden idézetet össze-számlál (az idézett és az idéző publikáció típusától függetlenül) és ezt osztja az előző két évben a folyóiratban megjelent „idézhető cikkek” számával. Ez utóbbi fogalom definíciójaként azt találjuk, hogy a cikkszám csak az eredeti közleményeket és összefoglaló („review”) cikkeket tartalmazza; szerkesztői bevezető cikkek („editorial”), olvasói levelek („letter”), híryanagyok („news item”) és előadáskivonatok („meeting abstract”) nem számítanak a cikkek számába, mert általában nem idézik őket. Az IF tehát egyfajta átlagos hivatkozási szám az ISI által figyelt mintegy 6700 folyóirat körén belül. A definíció szerint csak az ISI által figyelt folyóiratoknak van Impakt Faktora. Ezért a sok testület által kért Impakt Faktor kritikátlan felhasználása nagyon aggályos⁴. Összeadásuk (szerzők cikkeinél „összegzett impakt faktor”, „cumulative impact factor”) nem is helyes, ez inkább magyar szokás, a Thomson Reuters ezt nem is támogatja, mert az IF-et csak folyóiratokhoz és nem cikkekhez rendeli, összehasonlításuk legfeljebb csak egy nagyon szűk szakterület kutatóinak összehasonlító értékelésére használható, de arra is csak óvatosan. Gondoljuk meg ugyanis a következőket:

- az IF értéke nagyon függ a szakterület (és a folyóirat) szokásaitól: a társszerzők tipikus száma, a hivatkozások mennyisége, az önhivatkozások száma (beleszámítanak...), cikkek hossza, stb.
- az ISI döntésétől, és nem a szakterület közvéleményétől függ az egyes folyóiratok figyelése/negligálása
- a folyóirat-válogatás alap kutatás-centrikus
- konferenciákat nem figyel
- stb.

Kísérletek vannak „alternatív” Impakt Faktor-ok definíciójára (pl. internetes információk alapján: Scimago Journal Rank: <http://www.scimagojr.com/journalrank.php>, <http://www.math.bme.hu/~akos/irasok/sjr/sjr.html>), de ez szabványok és széles körű adatbázisok nélkül egyelőre nem eredményes.

Gyakran szükség van az egyes folyóiratok Impakt Faktorára. Egy év Impakt Faktoraival amikor a következő nyár végén jelennek meg (Journal Citation Reports). A tisztességes az lenne, hogy mindenki kikeresi publikációs évének Impakt Faktorát. Ezzel a legtöbben nem szoktak bajlódni, új publikációknál egyébként is a következő év őszéig kellene várni, ezért a legutolsó elérhetőt adják meg. A JCR az EISZ-en keresztül jelenleg elérhető. De a következő további lehetőségeink is vannak:

- a Magyar Tudományos Művek Tára (lásd 4.11 szakasz) és a BME Publikációs Adattár automatikusan hozzárendeli a publikációkhoz a impakt faktort,
- kereshetünk a folyóirat saját weboldalán,
- webes keresés – jogi problémák ide vagy oda, az Impakt Faktor-listák meg szoktak jelenni különböző nyilvánosan elérhető (de állandóan más című...) weboldalakon is.

Hozzá kell tenni, hogy az Impakt Faktor-ok listájával kapcsolatban vitatható, hogy ingyenes közzététele nem lenne-e helyesebb, mint pénzért való terjesztése, de most a jogi helyzet a fentiek szerinti.

³ ma már a Thomson Reuters tulajdonában van

⁴ Lásd még: Magyar Tudomány, .2004 dec., 1395. old. <http://www.matud.iif.hu/04dec/10.html>; 2006. jan., tudós fórum, <http://www.matud.iif.hu/06jan.html>

1.3. „Házilag” tevékenységek egy-egy folyóirat körül

Sokunk tevékenykedik egy-egy folyóirat körül. Ezért érdemes végiggondolni, mit tehetünk az adott folyóirat rangjának emelése céljából.

A legfontosabbak:

- a lektorálás szisztematikus végrehajtása a szerkesztőségben,
- ennek részletes leírása a weboldalon,
- az ütemes, késés nélküli megjelentetés, és
- a cikkek weben való megjelentetése.

A weben elektronikusan megjelentetett folyóirat majdnem biztosan regisztrálható a Scopus-ban, a google scholar-ban, és más különböző keresőkben és adatbázisokban. Segít a Digital Object Identifier megadása is, kiadók számára darabonként csak 1-2 dollár a regisztráció.

Érdemes ellenőrizni, hogy a regisztráció hatásos-e: a különböző keresők és adatbázisok használatával megtalálhatók-e például az utolsó évfolyam cikkei, vagy legalább közülük néhány.

2. Publikációink megjelentetése a weben

2.1. Személyes weboldal arcképpel

Az gondolhatnánk, hogy a publikációban maga a publikáció a legfontosabb. Ez így is van, de sokszor nagyon fontos a személyes információ is. Különösen kapcsolatfelvétel, email előtt sokunk megteszi azt, hogy megnézi a szerző weboldalát, arcképét (vajon ki vagy?). Ezért egy arcképpel ellátott angol nyelvű oldal elkészítése és időnkénti karbantartása nagyon fontos. Taszító lehet a csúnya (elskálázott) fénykép, a rendetlen oldal, a karbantartás hiánya, mert nem egyszer azt a benyomást keltik, hogy az illető nemtörődöm, vagy már nem is ott dolgozik.

Egyre használhatóbb a google személykeresője: <http://www.google.com/> „Images” vagy <http://www.google.hu/> „Képek”. Ebbe személynevek beírhatók, és megjelenteti az összes, ezzel kapcsolatba kerülő képet. Érdemes elérni, hogy magunk is megtalálhatók legyünk, például az arcképet tartalmazó személyes honlap létrehozásával. Legjobb, ha a kép-állomány neve a nevünk is egyben (a keresőnek ugyanis rá kell jönnie, hogy melyik kép kicsodát ábrázol, tehát vagy az állomány nevének, vagy a hivatkozó link karaktersorozatának célszerű a nevünket tartalmaznia).

2.2. Publikációink összefoglaló weboldala

A következő fontos dolog az, hogy legyen egy olyan HTML oldalunk, amely

- publikációink teljes listáját és valamennyi publikációnk pontos adatait tartalmazza,
- publikusan (kulcsszó vagy regisztráció nélkül) megnyitható, és robotok számára sem tiltott,
- hivatkozik a publikációk teljes szövegének állományaira, vagy legalább a kivonatokat tartalmazza (ez a google scholar keresőjének feltétele),
- URL-je (web-címe) közvetlenül megadható (tehát nem csak egy közös oldalon végrehajtott keresés adja ki),
- más jól látható weboldalokról (személyes weboldalunk, a tanszék honlapja, stb.) maximum néhány kattintással elérhető – ez nemcsak az automatikus keresők (crawler-ek, robotok) idecsalogatása céljából ajánlott, hanem mert a keresők az oldalak közötti kapcsolatokat is elemzik, és a sok helyről hivatkozott oldalakat fontosnak érzékelik.

A legtöbb kereső a publikációk szövegét is feldolgozza, ezért kulcsszavakra is keresni lehet. Furcsa lenne azonban, ha a cikkben mesterségesen megjelentetnénk a szűk terület összes kulcsszavát, csak azért, hogy keresni lehessen... ezen úgy lehet segíteni, hogy a szakterület il-

letve kutatásunk rövid összefoglaló szövegét külön weboldalon megjelentetjük, és ez hivatkozik azután a kapcsolódó publikációkra, személyes oldalunkon pedig elhelyezünk egy-egy hivatkozást az ilyen oldalakra (hogy ide is el lehessen jutni...). Ennek egyetlen hátránya, hogy a hivatkozott szakterületi cikkek listáját a teljes publikációs lista mellett külön karban kell tartani – ezen esetleg segít, ha a teljes publikációs listára is visszahivatkozunk, és így a szakterületi oldalt megtaláló olvasók kézi választással eljuthatnak az összes publikáció listájához, és ezen keresztül magukhoz a publikációkhoz is.

2.2.1. Regisztráció keresőkben

A legtöbb kereső képes arra, hogy ingyenesen befogadjon (regisztráljon) publikációs összefoglaló oldalakat. A keresők az újonnan bekötött vagy módosított oldalakra maguktól esetleg csak hetek múlva jutnak el, a megadott oldalakat viszont „hamarosan”, de mindenesetre a véletlen vagy szisztematikus keresésnél hamarabb elérik. Ilyen címek:

<http://scholar.google.com/>

regisztráció: <http://www.google.com/support/scholar/bin/request.py>

<http://www.google.com/>

magyarul: <http://www.google.hu/>

regisztráció: <http://www.google.com/addurl/?continue=/addurl>

<http://www.dmoz.org/>

regisztráció: <http://dmoz.org/add.html>

<http://www.scirus.com/srsapp/>

regisztráció: <http://www.scirus.com/srsapp/submiturl/>

<http://citeseerx.ist.psu.edu/>

regisztráció:

<http://citeseerx.ist.psu.edu/submit;jsessionid=D628444FCAFC5B6094644FB8AEB27A33>

<http://www.yahoo.com/>

regisztráció:

<https://login.yahoo.com/config/login?.src=srch&.done=http://submit.search.yahoo.com/free/request>

<http://www.altavista.com/>

regisztráció: ugyanaz, mint yahoo

stb.

VIGYÁZAT! Az automata keresők nem képesek regisztrálást vagy kulcsszót kérő oldalakra belépni, és a szerverek beállításai is tartalmazhatnak automata keresőkre vonatkozó tiltást. Az oldalakat korlátozás nélkül elérhetővé kell tennünk.

2.3. A teljes publikációk internetes közzététele

A világhálón való megjelenés kulcsfontosságú elemei: az összefoglaló HTML oldal (2.2), melyet a keresők időnként végigkereshetnek, és az összes publikációk olvasható és nyomtatható változata, melynek kvázi-standard formája ma a PDF. A mi érdekünk az, hogy publikációinkat megtalálják, ezért a HTML oldal mutasson rá *minden egyes* publikáció PDF állományára. Ezeket tehát elérhetővé kell tennünk⁵. A cél nemcsak a gondolatok terjesztése (bár ez a „leg-nemesebb” rész), azt is szeretnénk elérni, hogy publikációinkra pontosan hivatkozzanak. Ezért

- minden, nyomtatásban megjelent publikációnál mi is figyeljünk rá, hogy a cikk kimácsolva is hordozza a hivatkozáshoz szükséges valamennyi információt (a legtöbb kiadvány már így készül, de különösen konferenciáknál ez még nem 100%-os – a cikkek címlapján legyen rajta a folyóirat neve, éve, száma, az oldalszám tól-ig, vagy a konferencia neve, helye, dátuma),

⁵Online articles have much greater impact: Nature cikk erről <http://citeseer.ist.psu.edu/online-nature01/>

- adjuk meg a nyomtatásban megjelent publikációk adatait az első PDF oldalon (ezek megvannak a HTML állományban is, de aki kinyomtatja a cikket, annak csak a nyomtatott cikk lesz meg), akkor is, ha ezek az adatok a tényleges megjelentetés oldalain esetleg nem teljeseek,
- amennyiben több kapcsolódó publikációnk is van, minden cikkben helyezzünk el hivatkozást a publikációs oldalunkra, hogy ennek alapján az érdeklődő a többi cikkhez is eljuthasson.

A tisztesség azt kívánja, hogy az olvasót pontosan tájékoztassuk. Ez azt jelenti, hogy a weben a nyomtatásban megjelent publikáció pontos tartalmát mutatjuk meg – ha erre nincs mód, akkor legalább egy olyan szöveget, mely az eltérés lényegét elmagyarázza, hivatkozik az „igazi” publikációra („this is the revised electronic version of ...”), vagy ha ettől jelentősen eltér, akkor önállóan is hivatkozható (az olvasó életének egyszerűsítése érdekében ilyenkor adjuk meg a hivatkozás ajánlott formáját).

Elvben a teljes szövegű hozzáférést a DOI is biztosítja. Ez igaz, de a kiadói oldalak jelentős része előfizetéshez kötött. Ezért egyáltalán nem haszontalan a saját weboldalunk alatt a teljes szövegű cikk ingyenes megjelentetése. Ezzel kapcsolatos információ (beleértve a jogi előírások oldalát is: <http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/teljes-cikk.htm>). Végső esetben a kivonat megjelentetése és ott az olvasó számára egy "írjon a szerzőnek" üzenet biztosítja, hogy akit tényleg érdekel, tőlünk megkaphassa a cikket.

2.3.1. PDF állományok generálása és javítása

Ma a dokumentumok elektronikus formátuma elsősorban a PDF. A PDF formátum előnye, hogy nagy biztonsággal közel azonos módon nyitható meg minden környezetben, és viszonylag jól megőrzi integritását. Természetesen, mint minden elektronikus állományból, ebből is kimásolhatóak részletek (ez megnehezíthető speciális beállításokkal, de ne legyenek illúzióink...), esetleg módosítható is, de kicsit nehezebben, mint más fájlformátumok esetében.

PDF állomány generálására ma már több eszköz is van: Acrobat distiller (ez pénzért kapható, de kényelmes), illetve ingyenes postscript konverterek (ghostview, ps2pdf Unix/Linux/Windows alatt stb.). Ez utóbbiak használatához nyomtassuk ki a kívánt cikket egy egyszerű postscript nyomtató driverrel egy állományba, és ezt konvertáljuk⁶. Példaként ghostview-hoz mellékelünk egy leírást a lábjegyzetek között⁷. LaTeX-ből általában közvetlenül is generálható PDF állomány, és talán előbb-utóbb a Word is képes lesz PDF exportra.

⁶ Vigyázat! A konverterek nem tökéletesek. Ezért különböző esetekben kisebb hibák előfordulhatnak (pl. bizonyos szimbólumok eltűnnek), amit csak konverterváltással, vagy a szimbólum kicserélésével kerülhetünk el. Így például a kitevőben eltűnhetnek bizonyos minuszjelek, melyeket a forrásszövegben más, hasonló kinézetű szimbólummal helyettesítve állíthatunk helyre. Ezért a webre kitett cikket, különösen a képleteket és ábrákat, érdemes még egyszer átfutni mind a képernyőn (ezt fogja látni egy külföldi), mind a saját nyomtatónkon kinyomtatva.

Néha sajnos fontok is hiányozhatnak. Elvben a PDF állományba a fontok elmenthetők, de ennek mikéntje programfüggő. Ha be tudjuk tenni őket, tegyük be. Ma már nem az átvitel sávszélessége a korlát, hanem a pontatlan nyomtatás. Ráadásul az, hogy a PDF-et a saját gépünkön hibátlanul látjuk, nem garancia arra, hogy más is így lesz vele. Ha valaki panaszkodik, hogy egy cikk hibásan jelenik meg az olvasójában, akkor valószínűleg neki van igaza ... ilyenkor javítanunk kell.

⁷ Egy javasolt megoldás ghostview felhasználásával a következő lehet:

1. Meglévő nyomtató meghajtóink mellé telepítsünk egy valamilyen, a telepítőkészletben felkínált PostScript kimenetet előállító nyomtató meghajtót. Pl. a Windows XP rendszerben felkínált meghajtók közül választhatjuk az Apple LaserWriter-t, vagy a Lexmark Color 4079 plus PS típust. Ennek használatával a nyomtatni kívánt dokumentumot nyomtassuk ki szűrkeségi fokozatos vagy fekete-fehér fájlba, tetszőleges néven, ennek kiterjesztése .PRN lesz.
2. Telepítsük a GhostScript/GhostView programot a <http://www.gnu.org/software/ghostview/ghostview.html> weboldalról, követve a megfelelő utasításokat.

Előfordulhat, hogy az elkészített PDF állományban javítani szeretnénk, vagy hozzáadnánk pár soros információt. Ennek eszköze az Acrobat Professional (ez is pénzes), de használata nem egyszerű – lehet, hogy a postscript/PDF újragenerálása a leggyorsabb. Ha sok információt kell hozzáadni, akkor egy külön címlap hozzáadásán is gondolkozhatunk – egy plusz lap hozzáadása a PDF állományhoz az Acrobat-tal nem nehéz.

Ha valamilyen okból egy ideig nem tudunk számítógépen PDF-állományt generálni, akkor tegyük fel – legalább ideiglenesen – a forrás-állományt. A legtöbb ember tud például Word állományt (vagy legalább RTF-et) olvasni. Vagy, ha minden kötél szakad, szkenneljük be a kéziratot, és tegyük fel az eredményt (pl. PDF formában). Nyomtatni végül is kép-állományból is lehet. A postscript állományokat ma már nem mindenki tudja elolvasni, ráadásul a PDF automatikusan tömörít is, a postscript nem, tehát ezt külön tömöríteni kellene.

2.3.2. Copyright és a szerző jogai

A copyright részleteit és az adott kézirattal kapcsolatos jogokat a szerzők általában nem ismerik, annak ellenére, hogy a kézirat leadásakor szinte kivétel nélkül alá kell írni egy 1-2 oldalas nyilatkozatot. Ez azért (is) van így, mert a jogászok által fogalmazott nyilatkozatokat nincs türelmünk végigolvasni, másrészt ha publikálni akarjuk a cikkünket, nincs választási lehetőségünk: a kiadó csak akkor publikál, ha aláírjuk a nyilatkozatot.

Az 5.1 mellékletben összefoglaljuk szakterületünk néhány kiadójának (szervezetének) publikációs jogkezelését. Más kiadó esetén javasoljuk az adott kiadó weboldalának megtekintését: a „copyright policy”, „copyright” vagy „copyright transfer” esetleg „author’s rights” kifejezésekre keresve általában megtalálható az információ, amit érdemes átböngészni (az apró betűt is...). Összefoglaló oldal: <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>.

Általános szabályként azonban elmondható néhány feltétel. A legtöbb kiadó aláírattja a szerzőkkel a „copyright” (kiadási jog) kiadónak való átadását. Ez azt jelenti, hogy alapesetben *minden jog* átszáll a kiadóra: például aki publikációs célból át akar venni a kéziratból valamit (rövid idézetnél hosszabb szöveget, ábrát, stb.), az a kiadó (és nem a szerző) engedélyével teheti ezt meg, vagyis írnia kell a kiadónak. Ilyenkor hamar válaszolni szoktak, és hozzájárulnak az átvételhez a forrás egyértelmű megjelölésével (a kiadó érdeke, hogy kiadványának neve minél többet forogjon), és az új publikáció kiadója általában meg is követeli az átvett anyagok „tisztá” kezelését.

„Bolond ez a világ” – mondhatja akármelyikünk – „csak nem fogok a *saját* publikáción egy-egy ábrájának újrafelhasználásához engedélyt kérni?” Ez valóban ésszerűtlennek tűnik, bár a jog ezt írta elő. Ezért a kiadók a nyilatkozathoz általában hozzáfűzik, hogy a szerző a cikkből részleteket, ábrákat saját további munkájában külön engedély nélkül felhasználhat, az eredetire való hivatkozással (vagy anélkül), esetleg más munkájába átveheti, stb. A részletek a kiadótól függenek.

Külön ügy a weboldalon való megjelentetés. Elvben a kinyomtatott illetve a kiadó weboldalán megjelentetett cikk szerzői joggal védett, ezért újrafelhasználása tilos. Természetesen a kiadó érdeke a weben való minél gyakoribb megjelenés és hivatkozás, de csak akkor, ha ez a kiadó gazdasági érdekeit nem sérti. Ha a kiadó (pl. Elsevier) a cikkek másolási jogát pénzért árusítja, akkor a közzététel anyagi érdeket sérthet, ezért meg kell gondolni, mit teszünk. Ha azonban a cikk korlátozás nélkül jelenik meg a weben, akkor rámutathatunk a cikk URL-jére a saját honlapunkon, különösen, ha a kiadó honlapján megjelentetett cikk további

-
3. A GhostScript/GhostView képes megnyitni a PostScript állományokat és konvertálni PDF formátumba, a File menü Convert parancs Device lista pdfwrite eszközével. A kimeneti fájl nevénél adjuk meg a .PDF kiterjesztést.
 4. Az elkészült dokumentumot ellenőrizzük az Acrobat Reader-rel, hogy sikerült-e a konverzió.

linkeket is tartalmaz (pl. az újság tartalomjegyzékére való hivatkozás), de senkit nem sért az sem, ha ennek másolatát elhelyezzük a saját oldalunkon. Hozzá kell tenni, hogy az olvasói *bizalom* szempontjából nekünk is valamivel jobb, ha a link egy kiadó oldalára mutat, és nem az egyénire – az utóbbin ugyanis elképzelhető, hogy megváltoztatott szöveg szerepel, bár ez nagyon illetlen, és jogtalan is lenne⁸. Ha viszont a folyóirat nem jelenik meg a web-en, akkor csak abban az esetben sért érdeket a saját web-lapunkon való megjelentetés, ha a kiadó a kiadvány forgalmazásával szeretne bevételhez jutni. Megemlíjtük, hogy józanul mérlegelve, ennek esélyén egyetlen cikk megjelentetése nem ront, vagyis valószínűtlen, hogy emiatt bíróság előtt fogjuk találni magunkat. És az utolsó mentsvár is megvan: jogi vita esetén utólag levesszük a cikket a weblapról és ezzel teljesítettük a követelést...

Ami a jogot illeti, a kiadók egy része általában – gondosan körülhatárolt esetekben – megengedi a szerző (néha a munkahely) weboldalán való közzétételt. Általában azt mondhatjuk, hogy a publikáció *előtti* közzétételt (postprint, azzal az információval, hogy „submitted to ...” vagy „to be published in ..., esetleg év és folyóiratszám”) szinte mindenki támogatja, egy részük azzal, hogy megjelenés *után* el kell távolítani, vagy rá kell mutatni a cikk URL-jére vagy DOI-jára (Digital Object Identifier, egyedi azonosító string, lásd <http://www.doi.org/>, DOI→URL feloldásra WEB-es program ugyanezen az oldalon, illetve [http://dx.doi.org/\[doi\]](http://dx.doi.org/[doi])), esetleg megengedik a közzétételt a megjelenés helyére való pontos hivatkozással, a kiadással pontosan azonos formában (tördelés, javítások). Tegyük hozzá, a pontos adatok megadása a szerzőnek is érdeke, mert a hivatkozó könnyen lehet, hogy nem lesz hajlandó hiányzó adatok után nyomozni.

A fenti kérdések eldöntésére a kiadói szövegeket kell gondosan tanulmányozni.

Amennyiben a megjelent szöveg pontos közzétételére nincsen jogi lehetőség, akkor a következő lehetőségeket lehet fontolóra venni:

- a kézirat megjelentetése „kézirat”-ként, azzal, hogy megadjuk, pontosan hol, mikor tervezzük a kiadást, vagy jelent meg (Vigyázat! Ennek megadása nélkül az olvasók nem fognak használhatóan hivatkozni),
- a cikk megjelentetése egy tanulmány részeként, vagy átdolgozva.

Kapcsolódó cikk: például Anita Coleman, Self-Archiving and the Copyright Transfer Agreements of ISI-Ranked Library and Information Science Journals, <http://dlist.sir.arizona.edu/1041/01/IsiCtaAsc.pdf>

2.3.3. Magyarországi doktori értekezések

A felsőoktatási törvény előírja a doktori értekezések publikus megjelentetését a weben. Ezért a <http://www.doktori.hu/> oldalról kiindulva az új disszertációk elérhetők (az intézmény repozitóriumában). Mindazonáltal célszerű a disszertációt a saját oldalunkon is közzétenni, legalábbis ha az angol nyelvű. Ha magyar nyelvű, akkor sajnos csak legfeljebb 15 millió olvasót érhetünk el...

2.3.4. Figyelemfelhívás a publikációkra

Ha vesszük a fáradságot, akkor a hasonló területen dolgozó kollégák figyelmét korán (például már benyújtáskor) email-ben fel lehet hívni az adott cikkekre, legalábbis ha az a weben is olvasható, tanácsot, véleményt lehet kérni tőlük benyújtás előtt, anélkül, hogy túl sok munkát kívánánk tőlük (*ilyenkor NE csatolt állományként küldjük, mert a nagy email-t senki sem fogja tárolni, hanem a webcímet írjuk meg*). Ezzel nekik is szívességet teszünk: az ő publikációjuk is frissebb és jobb lehet a legeslegújabb cikkek ismeretében. Aki egy adott területen dolgozik

⁸ A megjelent cikk megváltoztatása, kijavítása kényes kérdés. Természetesen helyes, ha az ismert hibákat javítjuk, de ezt csak pontosan körülírva szabad közzétenni. Ha ugyanis a megjelenéshez képest módosított cikket teszünk közzé, mintha az az eredeti lenne, akkor a hivatkozó cikk olvasói az hiszik majd, hogy a hivatkozás az eredeti cikkekre vonatkozik, pedig lehet, hogy ez a weben látható szövegre történt.

egy ideje, konferenciákról sok ilyen embert ismer. A kortársak, hasonló helyzetben dolgozók megszólítása egyébként sokszor könnyebb, mint az idősebbeké.

Azt is megtehetjük, hogy ha azonos témával foglalkozó cikket találunk, melynek szerzője láthatólag nem ismeri a mi cikkünket, udvariasan írunk neki. Lehet, hogy szívességet teszünk, sőt, gondolatcsere, szakmai vita is kialakulhat. Ezzel azonban nagyon óvatosan bánjunk: az ízléstelen tolatkodás több kárt okoz, mint hasznot, és elfoglalt emberektől nem kérhetjük, hogy hosszú időt töltsenek a mi problémáinkkal.

A figyelemfelhívásnak két feltétele van:

1. A weben megjelenő cikkben adjuk meg a megjelentetés pontos (vagy majdnem pontos) adatait. Aki a webről vesz cikkeket, lehet, hogy kinyomtatja, és többé nem néz utána a részleteknek – a hiányos adatokkal pedig hiányosan fog hivatkozni.
2. A levelek mindig legyenek személyesek. Legjobb, ha az illető saját cikkével, saját munkájával kapcsolatba tudjuk hozni. A személytelen körlevelek kicsit sértőek, és legtöbbször egyébként is olvasatlanul törli őket.

3. Irodalomkutatás

A kutatás egyik alapja az, hogy tudjuk: mit csináltak a többiek, elődeink és sorstársaink. Régen kizárólag katalógusokban, nyomtatott adatbázisokban és folyóiratokban kerestünk, majd ezek sorban CD Rom-on is elérhetővé váltak. Ma ezek szerepét átveszi az internet (illetve az internetes lehetőségek egy része mögött ott a CD-Rom-os vagy más módon tárolt adatbázis).

3.1. Keresés webes keresővel

A keresés leggyorsabb (és ingyenes...) módszere ma már a webes keresés. Kulcsszavakkal, hivatkozásként szóba jöhető szerzők neveivel, cikkcímekkel szinte csodát lehet tenni. A szerzők egy része már most is a fentiek szerint jár el, vagyis várható publikációit olvasók/hivatkozók reményében már előzetesen is közzéteszi. Ezt mi is kihasználhatjuk. Fogunk találni teljes cikkeket, PPT állományokat, kivonatokat, egyéni és folyóirat-honlapokat. Ezek azután tovább is visznek: hivatkozások, új nevek és kulcsszavak, a megtalált cikkekre való hivatkozások keresése mind segíthetnek.

3.2. A BME Központi Könyvtárában (BME-OMIKK) kereshető adatbázisok és cikk-elérések

A megtalált cikkek adatai nagyon fontosak (gyűjtsük is őket valahol), de a döntő maguknak a cikkeknek az elérése. Az egyéni oldalakon sok cikket megtalálunk. Ugyanakkor a cikkek egy részének csak kivonata hozzáférhető. Ilyenkor nincs más tenni, a klasszikus könyvtárakhoz kell fordulni.

Szerencsére a BME helyzete aránylag jó: a BME OMIKK segítségével sok cikk extra költség nélkül az intranetről letölthető. Az teljes listát itt nem soroljuk fel, megtekinthető BME egyetemi (vagy könyvtárbeli) számítógépekről a <http://www.omikk.bme.hu/> oldalon, pontosabban az elektronikus adatbázisok oldalán:

<http://www.omikk.bme.hu/main.php?folderID=83>

a „Teljes lista” nyomógombbal (az adatbázisok egy részét technikailag az EISZ-en keresztül éri el, lásd 3.3 szakasz, de ez a felhasználók számára közömbös). Itt csak megemlítünk néhányat: Web of Science, Scopus, IEEE folyóiratok és konferenciák (IEEE Xplore, lásd 3.5.1 és 4.7 szakaszok), Elsevier folyóiratok és konferenciák (ScienceDirect), Inspec, Compendex és Engineering Village2 (ez csak részleges: Inspec ebben a licenszben nincs, csak Compendex), Scopus (2011 januártól), Nemzeti Periodika Adatbázis (a Magyarországon hozzáférhető folyó-

iratok katalógusa), Academic Search Premier (folyóiratcikkek), NTIS (kutatói jelentések), SpringerLink, Ingyenesen hozzáférhető elektronikus folyóiratok és évkönyvek.

3.3. EISZ

Az EISZ (Elektronikus Információszolgáltatás) a magyar egyetemek és kutatóintézetek munkatársai számára ingyenesen használható országos szolgáltatás (<http://www.eisz.hu/>). A használat kritériuma mindössze csak annyi, hogy csak intézményi hálózatról használható (IP-cím ellenőrzés). Otthonról is elérhető mindazok számára, akik egyetemi gépre otthonról be tudnak lépni. Lásd <http://www.eisz.hu/main.php?folderID=850#5>

Az EISZ talán legfontosabb része a „Web of Science”. Ez a Science Citation Index elektronikus változata, a hivatkozások és forrás-publikációk Magyarországon 1975-től kereshetők benne. Ha tudomásul vesszük a korlátait (csak bizonyos szempontból kiválogatott kb. 6500 folyóirat cikkeit dolgozza fel), az *ezekben* fellelhető cikkek adatai könnyen megtalálhatók. Hasonlóan fontos a Scopus, az Elsevier alternatív adatbázisa.

Az EISZ tartalmaz több más forrást is (lásd honlap), pl. ScienceDirect (Elsevier anyagok).

3.4. Kapcsolódó cikkek

Ha egy cikk kivonata, vagy maga a cikk a kezünkben van, akkor érdemes rákeresni az előzményeire (az irodalomjegyzéke alapján), és a cikket illetve az előzményeket felhasználó cikkekre (erre hivatkozó cikkek, lásd hivatkozások keresése). A találatok alapján tovább is lehet keresni, akár előre-hátra lépkedve az időben, felderítve a kapcsolódó cikkek egész családját. Gyors és hatékony a Google Scholar használata megfelelő kulcsszavakkal (ezek kitalálása gyakran igen nehéz feladat).

3.5. Cikkek másolata

Akárhogy is keressük a fontos cikkeket, előbb-utóbb eljutunk oda, hogy az adatok ismeretében konkrét cikkek másolataira van szükségünk. Az adatok alapján meglepően sokszor megtaláljuk a cikkeket az interneten: a szerző és a cím vagy a fontosabb szavak megadásával az internetes keresők (pl. google scholar: 4.4 szakasz, vagy CiteSeer: 4.3. szakasz, Scirus: 4.5. szakasz) sokszor azonnal visszaadják a letölthető cikk internetes címét. Érdemes egyébként először a szerző(k) web-oldalával kezdeni a keresést: ez egyre többször sikert hoz.

Ha a kereséssel sikertelenek vagyunk, írhatunk a szerzőnek: a nyomtatható állomány elküldése gyakran csak egy kézmozdulatba kerül, és a legtöbb szerző nem tud ellenállni a bókának, hogy valaki tényleg el akarja olvasni a cikkét... azonban ezt csak akkor tegyük, ha a keresést megpróbáltuk, és az sikertelen volt. Nagyon bosszantó, ha valaki egy régóta a weben megtalálható cikkünk másolatát kéri tőlünk, vagy publikációk listáját kéri a weboldal megtekintése nélkül (ez többször előfordul, mint gondolnánk...).

3.5.1. IEEE Xplore

Az elérhető tartalom erősen változhat. Álljon itt egy 2006-os másolat a gyakran ismételt kérdések http://ieeexplore.ieee.org/guide/g_oview_faq.jsp#2 oldaláról:

What content is available in IEEE Xplore?

- IEEE journals, transactions, letters, and magazines from 1988 with select content back to 1952
- IEEE conference proceedings from 1988 with select content back to 1953
- IEEE standards from 1988
- IEE journals, letters, and magazines from 1988
- IEE conference proceedings from 1988

A BME OMIKK belső hálózatából belépve a következő jogosultságokat láthatjuk, vagyis számunkra csak 1998-tól kezdve letölthetők az egyébként fenn lévő és feltehetőleg megfelelő (drága) előfizetéssel elérhető cikkek...:

<http://ieeexplore.ieee.org/Xplore/accessinfo.jsp>

Your institution subscribes to: IEEE Proceedings Order Plan (POP)

Your online subscription includes access to the AbstractPlus records and select full text published since 1998 from:

[IEEE conference proceedings](#)

Your institution subscribes to: IEEE All Society Periodicals Package (ASPP)

Your online subscription includes access to the AbstractPlus records and full text published since 1998 from:

[IEEE journals, transactions, and magazines](#)

Your institution subscribes to: Proceedings of the IEEE

Your online subscription includes access to the AbstractPlus records and full text of Proceedings of the IEEE published since 1998.

Sajnos nem is olyan nehéz eljutnunk a következő hibáüzenetig: „The content you requested is not included in your subscription.”

3.5.2. Scirus/ScienceDirect

A kereső címe: <http://www.scirus.com/srsapp/>

A folyóiratcikkek hozzáférhetősége változó. Egy lista elérhető a

<http://www.info.sciencedirect.com/content/journals/>

oldalon. Az OMIKK-ba belépve (BME-s IP címről, vagy BME-s proxyval) a cikkeket legálisan letölthetjük.

3.5.3. „Számítógép előtti” időből származó cikkek

Ha a cikkek interneten nem elérhetők, például mert megjelenésük idején még nem számítógéppel szedték a cikkeket, a klasszikus könyvtározás marad: meg kell állapítani, hogy mely cikkek vannak meg a közelünkben lévő könyvtárban (a Nemzeti Periodika Adatbázis megvan a BME-OMIKK-ban, ez a Magyarországon fellelhető folyóiratokat és az előfizető könyvtárat tartalmazza), vagy máshonnan kell megrendelni. Külföldről a rendelés drága és lassú, csak nagyon fontos cikkeknél célszerű. Egy lehetőség a pénzért való letöltés, ez nem olyan drága, viszont lehet, hogy zsebből kell fizetni.

Van azonban egy további lehetőség is. Az egyesületek (pl. az IEEE bizonyos society-jei) időnként arra törekszenek, hogy folyóirataik korábbi számait beszkenneeljék, és tagjaik rendelkezésére bocsássák. Amennyiben a tématerületünkhöz közel álló folyóirattal (pl. IEEE Trans. on Signal Processing, IEEE Trans. on Instrumentation and Measurement) ez megtörténik, ez azt is jelenti, hogy elektronikusan a tagság rendelkezésére áll az adott folyóirat összes cikke. Most már csak ezekhez hozzáférő könyvtárat vagy egyesületi tagot kell keresnünk...

3.6. Könyvek

Kutatási témánkhoz kapcsolódóan általában a friss dokumentációkat kell megkeresnünk, és ez cikkeket jelent. Ha azonban háttériródmalmat, vagy sok éves információt keresünk, célszerű a könyvek között is körülnézni. Talán a legtöbbet az Amazon internetes könyvtárház oldala (<http://www.amazon.com/>) segíthet a tematikus keresésben.

Ha a könyv címét már ismerjük, akkor már „csak” be kell szereznünk. Ha a BME-OMIKK katalógusában (online kereshető, <http://www.omikk.bme.hu/>) nem találjuk, az Országos Széchényi Könyvtár segíthet: Elvben ismerik a Magyarországon beszerzett összes könyvtári könyv adatait. <http://www.oszk.hu/> A központi katalógus telefonszáma: (1)224-3814.

4. Hivatkozások

A független hivatkozások⁹ (citations) száma a kutatómunka értékének egyik elfogadott mérőszáma¹⁰. Ezért ezek kellő számban történő megtalálása kritikus lehet. Hivatkozás minden, más publikációban¹¹ megjelenő említés. A tapasztalat szerint a hivatkozások száma lényegesen magasabb, mint amennyiről egyáltalán tudunk. Az alábbiakban ezek megkeresésének módszereire haladunk végig.

Hozzá kell tennünk, hogy hivatkozás a *nem publikációra történő* hivatkozás is. Ilyenek például:

[m] X. Y. *Private communications.*

[n] X. Y. *Analysis of random sequences. Unpublished paper.*

[p] X. Y. *Internet page: http://www....*

Ezek hivatkozások, hiszen a szerző azt akarja mondani, hogy a gondolatok egy részét tőlünk vette, de nem *publikációra* történő hivatkozások. Ezért vigyázzunk arra, hogy a publikáció *előtti* terjesztés ne hogy ilyen anomáliákra vezessen. Küldjük el a megjelent cikket mindazoknak, akik az előzetes változatot megkapták, az előzetes változaton pedig legyen rajta a figyelmeztetés (Preliminary version of the paper submitted to..., dátum, esetleg URL: <http://www...>, és a webcímen azonnal meg tudjuk jelentetni az igazi adatokat).

Ugyancsak hivatkozás az, amikor valaki más *számítógépes programját* használja eredményei eléréséhez. Ilyenkor a legtöbbünk szívesen megadja, mit használt, de segíteni lehet neki abban, hogy mondjuk a weboldalon megadjuk a hivatkozás ajánlott formáját: *ha hivatkozni akar*, így hivatkozzon.

4.1. Web of Science

A hivatkozásokat leggyakrabban először a Web of Science-ben (illetve az emögött lévő, az ISI által készített adatbázisban: Science Citation Index, SCI) szokás keresni. A leggyorsabb névre (Kollár, I; Kollar, I; Kollr, I; Kolla'r, I; Kollsr I) keresni, a megfelelő időbeli korláttal, és kézzel vagy számítógépes segítséggel kiválogatni a tényleges hivatkozásokat. Azonos nevek szétválogatásában segíthet a szakterület megadása.

Alapos kereséssel az egyes publikációk adatait egyenként megadva nagyon pontos eredményeket kaphatunk, legalábbis a figyelt folyóiratokban történő hivatkozásokat illetően (ez a könyvtárosok szokásos eljárása) – bele kell azonban törődnünk, hogy a hivatkozások egy részét (amikor a hivatkozást nem tudja feloldani a WoS) nem kapjuk meg. A szerző jobban jár tehát, ha névre keres.

A Web of Science társszerzőkre is keres, de csak akkor, ha a hivatkozó cikk is benne van az adatbázisban (az is figyelt folyóirat cikke). Ilyenkor elegendő megadni a saját nevünket akkor is, ha nem mi voltunk az első szerzők. A többi cikknél azonban sajnos meg kell adnunk az első szerzőt, vagy a cikk adatait.

4.2. Scopus

Az SCI monopóliuma, vitatható folyóirat-kiválasztó eljárása, és persze az érintett jelentős pénz miatt az Elsevier létrehozta alternatív adatbázisát. Ez már most is sok elektronikusan elérhető folyóiratot illetve bibliográfiai adatot tartalmaz, és várhatóan egyre nőni fog (jelenleg 1996-tól kezdve vannak benne adatok). Nem ingyenes szolgáltatás, az EISZ-ben ma már elérhető.

⁹ Független a hivatkozás, ha a hivatkozó és a hivatkozott cikknek nincs közös szerzője.

¹⁰ A hivatkozások számának kritikátlan használata félrevezető is lehet. A hivatkozások száma nem egyszerűen a tudományos kutatás minőségét méri. Sok lesz a hivatkozás, ha a téma kurrens (mostanában sok szerző publikál a témában). Ez összefügg a minőséggel, de nem „arányos” vele.

¹¹ Publikációnak (tudományos közleménynek) csak az írásban *teljes formában megjelent és közkönyvtárban hozzáférhető* művek tekinthetők. Ebben az értelemben tehát nem publikációk a belső kutatási jelentések, diplomatervek, a le nem írt előadások, vagy azok az előadások, melyeknek csak a kivonata jelent meg.

Ez a rendszer automatikusan gyűjti össze az adatokat, ezért nem mindig tudja azonosítani a szerzőket. Egy-egy ember többször is megjelenik, különböző munkahelyekkel vagy névvaltozatokkal. Ha ilyet látunk, ez általában egy egyszerű üzenettel tisztázható, a szükséges javítást ők elvégzik (az oldalukon "Contact us", majd itt „author feedback form”. Ez utóbbi regisztrációt kér (ami ingyenes)).

Az eredmények kimenthetők RIS formátumban (Reference Manager, ProCite, EndNote), ezért ezt a formátumot fel tudjuk dolgozni a kezelő adatbázisokban (pl. MTMT).

A Scopus-ban idézetet kétféleképpen lehet keresni.

- a) Publikációkat keresünk, és ezek hivatkozásait táblázatosan megnézhetjük, illetve az adatokat elmenthetjük. Ez kényelmes, precíz, és gyors eljárás, viszont csak azokat a hivatkozásokat találja meg, melyek a Scopus adatbázisában szereplő publikációk *között* szerepelnek.
- b) A szerzői nevet a hivatkozásokban keressük (Advanced Search, REFAUTH(Kollar, I)). Ilyenkor sokkal több a találat, de ki kell válogatnunk a sajátunkat (ebben benne lesznek az azonos/hasonló nevéek hivatkozásai is), és elmentéskor az adatok kissé kényelmetlenebbül kezelhetők, mivel a RIS formátumban a hivatkozás nincs külön definiálva, ezért a hivatkozások a megfelelően elmentett RIS formátumú adatokban az N1 mezőben, soronként jelennek meg (lásd http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/KPA/mintak/scopus_refs.ris), ezért feldolgozásuk körülményes.

4.3. CiteSeer, ResearchIndex

Ha a szerzők sok cikküket maguktól elérhetővé teszik a világhálón, akkor ezek kereshető struktúrába szervezése, sőt a hivatkozások gyűjtése nem is látszik lehetetlennek. Ezt tette meg korábban a ResearchIndex (<http://researchindex.org/>). Ez egy ideig elhalni látszott, de ma ismét működik: <http://citeseerx.ist.psu.edu/> oldal (ez a Pennsylvania State University szolgáltatása, a korábban használatos <http://citeseer.nj.nec.com/> cím már nem működik), és európai tükre:

A CiteSeer automata keresőket működtet(ett), melyek folyamatosan olvassák a világháló oldalait, és ha cikkekre találnak (PDF, postscript), mesterséges intelligencia-programok segítségével megkísérlik megállapítani a szerző(ke)t, a cikk címét, a publikációt adatait és a hivatkozásokat, és ezeket adatbázisba gyűjtik. Ezen sokat lendít a fent megadott összefoglaló HTML oldal létrehozása, és ennek regisztrációja. A rendszer óriási előnye, hogy teljes megjelenő publikációkból dolgozik, ezért a megtalált cikkek rögtön le is tölthetők.

Az így megállapított adatok természetesen sokszor kicsit hibásak (különösen szkennelt oldalaknál, még inkább, ha a név ékezetes karaktereket is tartalmaz...), ezért lehetőség van saját oldalaink ellenőrzésére és on-line javítására. Ezt érdemes megtenni – a helyes adatok, ha más megtalálja őket, helyesen kerülnek tovább, és megint mi nyerünk...

Azonos nevek esetén gyakorlatilag csak kézzel lehet szétválogatni a hivatkozásokat és a cikkeket is.

4.4. Google Scholar

A google rohamos fejlődése arra indította a kereső tulajdonosait, hogy létrehozzák saját publikáció/hivatkozás keresőjüket, a Google Scholar-t (<http://scholar.google.com/>). Ez hasonlóan működik, mint a CiteSeer. Cikkenként megadja, kik hivatkoznak az adott cikkekre. Sajnos egyelőre még a hivatkozók listáját egyszerre nem képes exportálni, csak egy-egy hivatkozó cikk adatait lehet keresőben megjeleníteni, és kimenteni¹² néhány formátumban (pl. BibTeX, RefMan, EndNote). A megtalált cikkek nem mindegyike tölthető le közvetlenül, mert bizonyos fizetős adatbázisok adatait is feldolgozza (pl. IEEE Xplore), de a szerzői WEB-oldalakat

¹² Erre megoldás a Google Scholar Saver: <http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/scholarsaver/>

is figyelni, és a forrásszövegre való keresésben is segít, ezért a WEB-en ingyenesen elérhető cikkeket általában megtalálhatjuk a segítségével.

A Scopus-hoz hasonlóan hivatkozást kétféleképpen kereshetünk.

- a) Megkeressük az összes cikkünket, és az ezekre való hivatkozásokat nézzük. Ezek adatai ellenőrzés után egyenként elmenthetők.
- b) A szerzői név előfordulását keressük stringként „anywhere in the article”. Ez sokkal több eredményt ad, de feldolgozása kicsit körülményesebb: fel kell ismernünk a cikkekben folyamatos szövegből a ránk történő hivatkozást.

Az összes hivatkozás most már hatékonyan kigyűjthető a Scholar Saver segítségével:

<http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/scholarsaver/>.

A Google Scholar adatait a Google-nál ügyesebben dolgozza fel több program: QuadSearch (<http://quadsearch.csd.auth.gr/>), Citation Impact Discerning Self-citations (<http://cids.fc.ul.pt/>).

4.5. Scirus

A google scholar-hoz hasonlóan használható a Scirus, melyet az Elsevier tart fenn.

<http://www.scirus.com/>

4.6. Keresés webes keresővel

A szokásosan használt webes keresők (google, yahoo, altavista, altavizsla, stb.) képesek arra, hogy az interneten fellelhető hivatkozásokra keressünk. Ebben „haladó” keresőhasználatra van szükség, de kellő ügyességgel, a kulcsszavak és a név megfelelő kombinációjával elfogadható számú, kézzel ellenőrizhető hivatkozást lehet kigyűjteni. Ezek természetesen önmagukban csak „webes” hivatkozások (megadhatók a listákban, de értékük korlátozott, hiszen maguk a hivatkozó publikációk nem nagy értékűek ha csak a WEB-en szerepelnek), de általában egy-egy cikk előzetes vagy végleges anyagai, és ezért a találat alapján az „igazi” hivatkozások is megtalálhatók.

4.7. IEEE konferenciák és folyóiratok

Az IEEE keresőlapjáról kiindulva (<http://ieeexplore.ieee.org/>) hivatkozásokra is lehet keresni, de csak az IEEE publikációk (és a CrossRef search kereséshez csatlakozó folyóiratok) közötti hivatkozásokat találja meg, kísérleti rendszer.

<http://ieeexplore.ieee.org/search/crefsearch.jsp>

Használata például:

1. keresés a "Kollar I" stringre (sajnos egyelőre nem szűkíthető tovább – az idézőjel fontos!)
2. Egy kiválasztott cikk megnyitása (Itt már legalább IEEE tagnak kell lennünk: „Citing Documents – Available to subscribers and IEEE members”.)
3. A cikk adatainak (felső rész) és a „Citing documents” alatti résznek külön-külön ki-másolása szövegszerkesztőbe.

A fenténél több hivatkozást lehet kigyűjteni a név stringként történő keresésével (lényegében ennek nincs köze a Crossref search-hez, stringet az IEEE Xplore-ban keressük, és a feldolgozás is körülményesebb).

4.8. Konferenciaanyagok feldolgozása

Ma már szinte minden konferenciaanyag elektronikusan is létezik. A résztvevők megkapják CD-n, és sok egyesület, kiadó a weben is hozzáférhetővé teszi ezeket: vagy ingyenesen (ritkább), vagy előfizetés vagy megrendelés formájában. Ha tudunk olyan konferenciáról, melyen a mi területünk kutatói részt vesznek, különösen, ha mi is rendszeresen részt veszünk és publi-

kálunk ezeken a konferenciákon, akkor érdemes a konferencián megjelenő cikkeket (ha a teljes állományhoz hozzáférünk) végigkeresni a nevünk után. Az eljárás a következő:

- ha a PDF állományok rendelkezésünkre állnak: az Acrobat Reader segítségével a nevünkre vagy jellemző részletére *szövegként* keresünk az összes cikkben (vigyázat: az ékezetes betűk zavart okozhatnak, ezért érdemes ékezetmentes részletre, vagy ékezetes ÉS ékezetmentes névváltozatra is keresni, esetleg így is: kolla'r ill. kollr)
- az irodalomjegyzékekben elért találat esetén azonosítjuk, hogy ez valóban egy cikkünkre való hivatkozás-e
- ha hivatkozást találtunk, akkor a cikk elejére lépünk, és kiírjuk
 - a cikk szerzőit
 - a cikk címét
 - az oldalszámot tól-ig

A konferencia adatai ismétlődnek, ezért érdemes ezt külön szövegben tárolni valahol, és mindig másolni.

A fenti eljárás követhető, de a következő nehézségei vannak:

- a teljes konferenciaszövegre szükség van, akár egyben, akár cikkenként tördelve (pl. CD Rom),
- ezért weben olvasható konferenciaanyagoknál nem biztos, hogy működik (ha a cikkek nem kereshetők egyszerre, akkor nagyon keserves a kézi keresés). Egy alternatíva lehet a teljes konferenciaanyag letöltése helyi könyvtárba, és keresés ebben.

A fentiek miatt elkészült egy olyan keresőprogram ([CitEx program](#)), mely a fenti funkciókat elvégzi, és interaktív (a találatokat azonnal értékelni lehet), valamint állományba gyűjtött szöveges eredményt szolgáltat. Ez képes keresni és az eredményeket a fentiek szerint visszaadni PDF állományok alapján. Adott webcímen illetve alkönyvtáraiban levő, és/vagy hivatkozott összes PDF állományt le kell tölteni a helyi gépre, ehhez szintén ad segítséget a [weboldal](#).

Ha a konferenciáról csak nyomtatott kötetünk van, de a konferencia ígéretes, érdemes a kötetet kézzel végiglapozni: az érintett szekciók cikkeinek hivatkozásai között remélhetően gyakran megtalálható a nevünk.

4.8.1. Néhány konferenciaanyag elérése weben

IEEE konferenciák

<http://www.ieee.org/>, lásd 3.5.1 és 4.7. szakasz.

IFAC konferenciák

<http://www.ifac-control.org/>

Az IFAC konferenciáinak kiadványai egyre inkább csak CD-Rom-on készülnek. Az Elsevier Science (korábban Pergamon Press) adja ki őket. <http://www.ifac-papersonline.net/>

IMEKO konferenciák

<http://www.imeko.org/>

Az IMEKO szimpóziumok kiadványai ma még nyomtatva és CD-Rom-on is készülnek, de előbb-utóbb biztosan elmarad a nyomtatás. Ezek interneten a <http://www.imeko.org/> oldalról a „Proceedings” alatt lennének elérhetők, de egyelőre nagyrészt csak a konferenciák címe, ideje és helye van fenn.

További konferenciák

Ma már szinte minden konferenciának van WEB-lapja. Keresés: írjuk be a konferencia nevét és helyét valamelyik keresőbe. Könnyen lehet azonban, hogy a konkrét konferencia oldaláról át kell mennünk a konferenciasorozat vagy a szervező egyesület, esetleg a kiadó honlapjára.

4.9. Munkahelyi anyagok

Mindenhol, ahol fiatalok dolgoznak (tanszék, intézet, kutatócsoport, stb.), de általában más munkahelyeken is, születnek publikáció-rangú, de adatbázisokban nem kezelt közlemények (doktori értekezések, publikált kutatási jelentések, bizonyos konferenciaanyagok, stb.). Ezek általában a megelőző munkára építenek, ezért a hivatkozások fontos lelőhelyei, koncentráltan elérhetők és végignézhethők.

A rokon témájú magyar disszertációk megtekinthetők és kereshetők a magyar doktori adatbázisban (2.3.3. szakasz).

4.10. Személyes segítség kérése

Ha ritka, de fontos lépés előtt állunk (pl. akadémiai doktori értekezés beadása), melynél kritikus, hogy megfelelő számú hivatkozást megtaláljunk, kérjünk időben segítséget külföldi barátainktól, ott dolgozó tanítványainktól, kollégáinktól, esetleg látogassunk el hozzájuk, és tanácsaik alapján magunk keressünk. Ilyenek:

- disszertációkban fellelhető hivatkozások, és az ilyen doktorálók publikációi,
- publikált kutatási jelentésekben megadott hivatkozások,
- kollégák által ismert konferencia-hivatkozások, vagy tippek konferenciákra,
- az adott egyetemi, kutatóintézeti kollégák itthonról nem elérhető konferencia CD-Rom-jai,
- az adott egyetem, kutatóintézet itthonról nem elérhető adatbázisai.

Akár segítséget kapunk, akár magunk keresünk, a 4.8 pontban leírt program biztosan nagy segítség a konferenciahivatkozások megkeresésében.

4.11. A hivatkozások listájának karbantartása és az MTMT

A publikációk karbantartása aránylag egyszerű: egy listát kell vezetni, és ezt mindig bővíteni, ha új adatunk van. A hivatkozások listáját már nehezebb kezelni: időről-időre mind publikációkkal, mind hivatkozásokkal bővíteni kell. Különösen nehéz ezeket kereshető formában tartani, és listákat generálni, ez sajnos lényegében a publikációs lista két helyen való kezelését igényli. A jó megoldás az adatbázis. De hogyan?

Egy lehetőség az MTA által menedzselt „Magyar Tudományos Művek Tára” (MTMT), korábban „Köztestületi Publikációs Adattár” (KPA): <https://vm.mtmt.hu/>.

Ez olyan adatbázis, melynek alapján HTML felületet látunk, mely tartalmazza az összes publikációt és hivatkozást (mármint ha feltöltöttük ☺). Az adatok bevihetők, és dinamikusan megmutathatók.

Az MTMT/KPA tartalma mindenki számára olvasható, és a magyar kutatók kapnak – kérésre – szerkesztésre jogosító kódot. A BME doktoranduszai és oktatói alanyi jogon kaptak hozzáférésre jogosító kódot. Még a felvitt publikációk kari doktori pontozása is megjeleníthető: ezzel egyszerűbb a beadás, és állandóan naprakészen tartható/ellenőrizhető minden adat.

A bevétel egyre ügyesebb, jelenleg a WoS-ból exportált adatokat már automatikusan át tudja venni, és a RIS formátumú adatokat is jól átveszi. Tapasztalataimat összefoglaltam a "Gyakran ismételt kérdések"-ben: <http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/gyik.pdf>, néhány „receptet” leírok ennek az anyagnak a végén, illetve az előfeldolgozó/konvertáló programok le is tölthetők a következő oldalról:

<http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/>.

A saját publikációs listámat én ma már nem kezelem külön, hanem az MTMT-ben tartom, és közvetlenül innen mutatom az adatokat a weboldalakon is. Példa:

[kereshető magyar nyelvű publikációs és hivatkozási lista](#)

Ez a cím közvetlenül az MTMT oldala, ezért át is rendezhető, kereshető, és a hivatkozások adatai is megnézhetők.

Gyakran hivatkozott idézettség-mérő a Hirsch-index. Ennek meghatározásához és idéző-keresésekhez sok segítséget nyújt a <http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/MT-tudomanyometria-kieg.pdf> oldal.

Utószó

A fenti anyagot legjobb tudásom szerint állítottam össze, és teszem közzé. Nyilvánvalóan lesz, amire nem gondoltam, ami elkerülte a figyelmemet, vagy egyszerűen időközben megváltozott. Kérem, hogy ha valaki ilyesmit talál, vagy kérdése van, írjon email-címemre: kollar@mit.bme.hu. Az anyagot időről-időre javítani fogom.

Köszönöm a kisebb-nagyobb megjegyzéseket, kiegészítéseket Megyeri Zsuzsának, Koroknai Istvánnának, Márkus Jánosnak, Kollár Lászlónak, Garay Barnának, Wettl Ferencnek, Michelberger Pálnak, Balázs Andrásnak, Wolf Györgynek, Makara Gábornak, és a BME-OMIKK Tájékoztatószerzői Osztály munkatársainak: Budai Erzsébetnek, Klein Ágnesnek, és Konkoly-Thege Csabánának. Köszönöm az awk programokat Hamar Gábornak.

5. MELLÉKLETEK

5.1. A szerzői jog néhány kiadónál

Az alábbiakban szemelvényeket közlünk néhány, általunk ismert kiadó (villamosmérnöki szakterület, jelfeldolgozás és identifikáció) publikációs szabályaiból. Először megadjuk a központi honlapot, aztán a copyright-tal kapcsolatos oldal címét. Az összes kiadó copyright-szabályai itt olvashatók: <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

IEEE

<http://www.ieee.org/>

Elektronikus publikálás:

http://www.ieee.org/publications_standards/publications/rights/authorrightsresponsibilities.html

Author posting of IEEE copyrighted papers

In November 2010, the Publication Services and Product Board revised policy on authors' posting of their IEEE copyrighted works in order to exercise better control over IEEE's intellectual property, while still offering authors essential reuse of their own created works. The new policy retains substantial rights for authors to post on their personal sites and their institutions' servers, but only the accepted versions of their papers.

Megjegyzés: ez megváltozott kb. 2010 novemberben. A régi szöveg ez volt:

<http://www.ieee.org/web/publications/rights/policies.html>

“Electronic Information Dissemination

A. Copyright Notice. The following copyright notice must be displayed on the initial screen displaying IEEE-copyrighted material electronically:

"©20xx IEEE. Personal use of this material is permitted. However, permission to re-print/republish this material for advertising or promotional purposes or for creating new collective works for resale or redistribution to servers or lists, or to reuse any copyrighted component of this work in other works must be obtained from the IEEE."

B. Electronic Preprints. Upon submitting an article to the IEEE for review and possible publication, the author must add the following notice to the first screen of any of his/her previously posted electronic preprint versions of the paper:

"This work has been submitted to the IEEE for possible publication. Copyright may be transferred without notice, after which this version may no longer be accessible."

When IEEE accepts the work for publication, the author must add the IEEE copyright notice shown in Section A above to any previously posted electronic versions of the particular paper submitted and provide IEEE with the electronic address (URL, ftp address, etc.) of the primary electronic posting.

When IEEE publishes the work, the author must replace the previous electronic version of the accepted paper with either (1) the full citation to the IEEE work or (2) the IEEE-published version, including the IEEE copyright notice and full citation. Prior or revised versions of the paper must not be represented as the published version.

C. Collected Works. IEEE-copyrighted collected works, such as Transactions, Journals, Magazines, and conference proceedings (full text and/or abstracts) and collections of published papers (including collections distributed from a single server or created through a col-

lection of pointers that refer to versions posted by IEEE authors), may not be posted for electronic distribution without prior written permission from IEEE. Such permission will be contingent upon the placement of prominently displayed copyright and reuse notices. Another condition in granting permission will be that the posted collected work includes a monitoring mechanism for authorizing access to the material and for the reporting of usage data. Finally, it is recommended that IEEE Organizational Units wishing to place IEEE-copyrighted conference proceedings on the Web/Internet also refer to the "TAB Book Broker Policy Statement on Conference Proceedings Disseminated Electronically". The Policy Statement can be obtained by sending an e-mail request to tab.proceedings@ieee.org.

D. Personal Servers. Authors and/or their companies shall have the right to post their IEEE-copyrighted material on their own servers without permission, provided that the server displays a prominent notice alerting readers to their obligations with respect to copyrighted material and that the posted work includes the IEEE copyright notice as shown in Section A above. An example of an acceptable notice is:

"This material is presented to ensure timely dissemination of scholarly and technical work. Copyright and all rights therein are retained by authors or by other copyright holders. All persons copying this information are expected to adhere to the terms and constraints invoked by each author's copyright. In most cases, these works may not be reposted without the explicit permission of the copyright holder."

E. Classroom Use. Instructors are free to post their own IEEE-copyrighted papers on their institution's servers, provided that appropriate copyright, credit, and reuse notices appear prominently with the posted material. Other electronic distribution of IEEE-copyrighted works on university servers may be done only with prior written permission from IEEE.

F. Finality of Work. After IEEE accepts the work for publication and the copyright has been transferred, IEEE will not allow changes or revisions to the work without further review and approval.

G. Linking to IEEE. The IEEE and many affiliated societies provide publication and society information via Internet servers. Links to society servers are encouraged and prior consent is not required."

IFAC

<http://www.ifac-control.org/>

Copyright oldal: <http://www.ifac-control.org/events/authorinfo/copyrightpolicy.htm>

“Copyright conditions

The material submitted for presentation at an IFAC meeting (Congress, Symposium, Conference, Workshop) must be original, not published or being considered elsewhere. All papers accepted for presentation will appear in the Preprints of the meeting and will be distributed to the participants. Papers duly presented at the Congress, Symposia and Conferences will be archived and offered for sale, in the form of Proceedings, by Elsevier Ltd., Oxford, UK. In the case of Workshops, papers duly presented will be archived by IFAC and may be offered for sale, in the form of Proceedings, by Workshop organizers. The presented papers will be further screened for possible publication in the IFAC Journals (Automatica, Control Engineering Practice, Annual Reviews in Control, Journal of Process Control, Engineering Applications of Artificial Intelligence and Mechatronics), or in IFAC affiliated journals. All papers presented will be recorded as an IFAC Publication.

Copyright of material presented at an IFAC meeting is held by IFAC. Authors will be sent a copyright transfer form. The IFAC Journals and, after these, IFAC affiliated journals have priority access to all contributions presented. However, if the author is not contacted by an editor of these journals within three months after the meeting, he/she is free to re-submit the material for publication elsewhere. In this case, the paper must carry a reference to the IFAC meeting where it was originally presented.”

Elsevier

<http://www.elsevier.com/>

Copyright oldal: <http://www.elsevier.com/wps/find/authorsview.authors/authorsrights>

“Can I post my article on the internet?”

You can post your version of your journal article on your personal web page or the web site of your institution, provided that you include a link to the journal's home page or the article's DOI and include a complete citation for the article. This means that you can update your version (e.g. the Word or Tex form) to reflect changes made during the peer review process.

What rights do I retain as a journal author?

As a journal author, you retain rights for large number of author uses, including use by your employing institute or company. These rights are retained and permitted without the need to obtain specific permission from Elsevier. These include:

- the right to make copies (print or electric) of the journal article for their own personal use, including for their own classroom teaching use;
- the right to make copies and distribute copies (including via e-mail) of the journal article to research colleagues, for personal use by such colleagues (but not for Commercial Purposes**, as listed below);
- the right to post a pre-print version of the journal article on Internet web sites including electronic pre-print servers, and to retain indefinitely such version on such servers or sites (see also our information on [electronic preprints](#) for a more detailed discussion on these points);
- the right to post a revised personal version of the text of the final journal article (to reflect changes made in the peer review process) on the author's personal or institutional web site or server, incorporating the complete citation and with a link to the Digital Object Identifier (DOI) of the article;
- the right to present the journal article at a meeting or conference and to distribute copies of such paper or article to the delegates attending the meeting;
- for the author's employer, if the journal article is a 'work for hire', made within the scope of the author's employment, the right to use all or part of the information in (any version of) the journal article for other intra-company use (e.g. training), including by posting the article on secure, internal corporate intranets;
- patent and trademark rights and rights to any process or procedure described in the journal article;
- the right to include the journal article, in full or in part, in a thesis or dissertation;
- the right to use the journal article or any part thereof in a printed compilation of works of the author, such as collected writings or lecture notes (subsequent to publication of the article in the journal); and
- the right to prepare other derivative works, to extend the journal article into book-length form, or to otherwise re-use portions or excerpts in other works, with full acknowledgement of its original publication in the journal.

Other uses by authors should be authorized by Elsevier through the [Global Rights Department](#), and authors are encouraged to let Elsevier know of any particular needs or requirements.”

IMEKO

<http://www.imeko.org/>

“Downloads” “Constitution and By-laws”, By-laws:

“IMEKO holds the copyright for all its publications unless otherwise specified.”

Springer

<http://www.springer.com/>

Kiadványonként (folyóiratonként) változhat. Tipikus szöveg:

“An author may self-archive an author-created version of his/her article on his/her own website and his/her institution’s repository, including his/her final version; however he/ she may not use the publisher’s PDF version which is posted on www.springerlink.com. Furthermore, the author may only post his/her version provided acknowledgement is given to the original source of publication and a link is inserted to the published article on Springer’s website. The link must be accompanied by the following text: “The original publication is available at www.springerlink.com”.

Please use the appropriate DOI for the article (go to the Linking Options in the article, then to OpenURL and use the link with the DOI). Articles disseminated via www.springerlink.com are indexed, abstracted, and referenced by many abstracting and information services, bibliographic networks, subscription agencies, library networks, and consortia.”

Periodica Polytechnica

<http://www.pp.bme.hu/>

A Periodica Polytechnica elvben 8 sorozata (ebből gyakorlatban 6 jelenik meg, a TTK és az építész-sorozat nem) a BME 8 karának felel meg. Ez a műegyetemi doktorandusz-hallgatók egyik fontos publikálási lehetősége. A szerkesztőség hozzáállása liberális: a szerzői jogokat a szerzőknél hagyja, a további felhasználás nincs korlátozva. A „védelmet” az a tipikus előírás jelenti, mely a legtöbb publikációban eredeti, új (tehát még nem publikált) eredmények közzétételét kéri, tehát a PP-ben közzétett eredmények máshol nem „süthetők el”, és az elektronikus kereshetőség az esetleges „törvénysértés” tényének kiderülését is elősegíti.

Copyright: <http://www.pp.bme.hu/>, „To authors”

“It is the policy of Periodica Polytechnica to retain the copyright of the papers in order to protect the interest of its authors, and to facilitate the appropriate reuse of the material by others. At the same time Periodica Polytechnica doesn’t restrict the author in the redistribution of his/her own work if the exact bibliographic data are attached to it. This means that the author may post the material on his/her own server, may use the material in education, and may send the work to preprint servers or databases, if it is clearly signed that the paper is submitted to/accepted by/published and copyrighted by Periodica Polytechnica.”

5.2. **Publikációs és idézettségi adatok programozott átvétele interneten elérhető adatbázisokból a Magyar Tudományos Művek Tárába**

Az MTMT jelenleg a Web of Science-ből származó adatokat tud állományból átvenni (illetve Medline-ből származókat is, de ez nem a mi szakterületünkön indexel), valamint RIS formátumú adatokat (pl. Scopus, google scholar). A publikációs listába ennek megfelelően folyóiratcikkeket és konferenciatickeket vesz át.

5.2.1. *Publikációs jegyzék bevitele*

Többé-kevésbé működik az automatikus bevétel folyóiratcikkeknel és konferenciatickeknel (lásd <http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/gyik.pdf>). A többi publikációt kézzel, egyenként kell bevinni.

Saját publikációk majdnem automatikus bevitele adatbázisból

Amennyiben nem akarunk a saját listánkkal bajlódni, megpróbálhatjuk az adatbázisokban fellelhető forrásadatokat (a nevünk alatt jegyzett publikációkat) bevinni. Ennek néhány lehetséges forrása: Web of Science, Scopus, Inspec, Compendex, IEEE Xplore, Science Direct, SpringerLink, Medline, Chemical Abstracts. Konferenciatick-forrásokat az aláhúzottak tartalmazzák. Felesleges az összeset végigbogarásznunk: jórészt átfednek, például a Scopus tartalmazza az IEEE Xplore és a ScienceDirect legtöbb adatát, konferenciatickekre pl. a Scopus és a Compendex vagy esetleg az Inspec feltehetőleg elég. Az OMIKK Engineering Village előfizetése sajnos az Inspec-et anyagi okokból nem tartalmazza, ezért az Inspec-ben és a Compendex-ben *egyszerre* (az azonos találatok kizárásával) most az OMIKK-ban nem lehet keresni.

A fentiek alapján a következő eljárást javasolhatjuk:

- 1) A Web of Science forráslistájának automatikus bevitele,
- 2) A Scopus forráslistájának automatikus bevitele,
- 3) A Compendex (esetleg Inspec) forráslistájának automatikus bevitele.

A duplumok nagy részét a beolvasás felfedezi és kiszűri, a többit kézzel könnyű észrevenni és korrigálni. *Saját publikációk* automatikus átvételét google scholar-ból nem javasoljuk (az idézők listájának átvételét igen), mert az adatok minősége jelentősen rosszabb lehet, mint a többi adatbázis vagy a saját lista adatai.

Web of Science

Ez a legegyszerűbb: a megtalált publikációk adatait kimentjük, és a KPA-ba publikációként beolvassuk, lásd <http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/gyik.pdf>. A rendszer erre van felkészítve. Ezzel érdemes kezdeni.

Az állomány első két sora:

```
FN ISI Export Format
VR 1.0
```

Ebből azonosítható, hogy az adatok a Web of Science-ből származnak.

Scopus

A Scopus adatait ma már közvetlenül feldolgozhatjuk (RIS bevétel). Ebből azonosítható az is, hogy az adatok a Scopus-ból származnak.

¹³ A script elérhető a következő címen:

<http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/KPA/programok/>

Compendex (Engineering Village)

Kijelölés, „Download selected records”, „RIS”, a megjelenő ablakban „Save”.

A kezelés ugyanolyan, mint a Scopusnál, de a forma kicsit más. Elvben az adattár be tudja olvasni.

Inspec

Vigyázat! Kereséskor csak az elérhető lemezeken tud keresni, ezt ellenőrizni kell az oldalon! Általában mindegyik elérhető.

A lista alapján a mentés „Export to Procite, EndNote or Reference Manager” opcióval történhet.

A kezelés hasonló, mint a Scopusnál, de sajnos a forma kicsit hibás, ezért javítani kell:¹⁴

```
sed -f inspec2ris.sed inspec.ovd | \  
awk -f PG-ER.awk | \  
awk -f AUs.awk | \  
awk -f JN.awk > inspec.ris
```

Az `inspec.ris` file most már RIS file-ként beolvasható. Csak kevés kézi szerkesztésre van szükség.

Konferencia esetén az adatok között ott van a szerzők és a cím, az év és a nyelv. Sajnos egyelőre a többit kézzel kell pótolni a file-ból.

Az állomány első sora:

```
N1 - Source: Inspec export converted to RIS format
```

Ebből azonosítható, hogy az adatok az Inspec-ből származnak.

SpringerLink

Ez konferenciákat nem tartalmaz, csak folyóiratcikkeket és könyveket, ezért itt külön nem foglalkozunk vele.

Saját publikációk adatainak (fél)automatikus bevitele kézi listából

Az egyes publikációkat rekordokban tudjuk megadni. Ez azt jelenti, hogy az egyes információs egységeket speciális címkékkal ellátott sorokba tesszük.

Jól jár, akinek *BibTeX* publikáció-állománya készen van, mert ebből automatikusan be lehet vinni az összes publikációt. Ehhez RIS formátumra kell alakítani, a megoldást lásd például <http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/>. Az átvitel teljesen automatikus, esetleg egy-két apróságot előre javítani lehetne, például a 2435-37 oldalszámot jobb lenne inkább

```
SP - 2435
```

```
EP - 2437
```

formára hozni, mint a jelenlegi

```
SP - 2435
```

```
EP - 37
```

de ez is érthető, és akár kézzel javítható is, ha szeretnénk.

Nem túl lelkesítő feladat, de a Word-ben elkészített publikációs jegyzéket is egyszer az életben elfogadható mennyiségű munkával bevihető formára (RIS) át lehet editálni (a példákat lásd lejjebb). Ez a leggyorsabb. Hiba esetén a javított állomány ismételt beolvasása nem veszé-

¹⁴ A script elérhető a következő címen:

<http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/KPA/programok/>

lyes: a duplumokat a rendszer eldobja, és bevitel után is még mindig javítható az eredmény. Szerencsére a beolvasó a sorok sorrendjére nem érzékeny, kivéve a szerzők sorrendjét.

Sajnos jelenleg csak folyóirat- és konferenciatickek (és könyvfejezetek) automatikus bevitelére van lehetőség a KPA-ban / BME PA-ban. Amint ezt a fejlesztők kiegészítik, az anyagot javítom, tapasztalatom szerint az első két kategória a leggyakoribb. A többit egyelőre kézzel kell bevinni.

Folyóiratcikkek

```
TY - JOUR
AU - Tan, H.-Z.
AU - Aboulnasr, T.
AU - Kollar, I.
T1 - Tom-based blind identification of nonlinear Volterra
    systems
JF - IEEE Transactions on Instrumentation and Measurement
SN - 1234-5678
VL - 55
IS - 1
SP - 300
EP - 310
PY - 2006///
N1 - Megjegyzés, és minden egyéb
UR - http://www.scopus.com/scopus/inward/record.url?eid=2-
    s2.0-32044446248&partner=40&rel=R5.0.1ER -
```

A fentiek jelentése:

```
TY Publication Type
AU Author
T1 Title
JF Journal Information (title)
SN ISSN (nem kötelező...)
VL Volume
IS Issue
SP Beginning Page
EP Ending Page
PY Publication Year
N1 Comments
LA Language
UR URL (webcím)
ER End of Record
```

Megjegyzések:

- Ha szükséges, a megjegyzésekhez beírt adatok a KPA ablakán belül könnyen átmásolhatók más mezőkbe.
- A szerzőket így adjuk meg külön sorokban, vagy pontosvesszővel elválasztva. A vessző és az „and” hibát okoz (miért? Most nem kérdezzük...)! Nem baj viszont a szerzők után ott maradó pont vagy vessző.
- Minden publikációt az ER - jelzés (end of record) és egy üres sor zárjon le.

A teljes módosított lista bevitel után (a megjelenő ablakban „RIS” formátum, és a file kiválasztása, majd „Import”) az egyes publikációkat szerkeszteni lehet (a listában az egyes publikációk a „Szerkesztés” gombbal jelennek meg), ilyenkor az adatok utoljára áttekinthetők, és javíthatók. A fontos az, hogy a publikáció típusa helyes.

Állítsuk be a Jelleget, ha nem állt be automatikusan (Tudományos).

A folyóirat neve sajnos nincs mindig meg a KPA-ban. Kézzel a név alapján az eljárás a következő: a név vagy jellemző szó első néhány karakterét beírjuk a „Név néhány betűje” me-

zöbe és Enter után a Folyóirat név választás” legördülő menüben ott lesz a név. Vagy – nem lesz ott, akkor a rendszer nem ismeri, vagy nem találja – ilyenkor válasszuk a & jelet, és a megjegyzésben hagyjuk a folyóiratnevét. A könyvtárosok majd kijavítják, létrehozva a standard nevet.

A szerzői ablakban magunkhoz rendeljük a publikációt, és ha kész, jóváhagyjuk.

Konferenciatickek

```
TY - CONF
AU - Zhuang, Z.
AU - Cao, Q.
AU - Xiao, W.
T1 - Adaptive volterra series model for nonlinear sensor
    compensation
CT - Proceedings of the 2004 International Conference on
    Information Acquisition, ICIA 2004
CL - Budapest
CC - Hungary
Y2 - 2-6 Jun 2008
VL - 5
SP - 192
EP - 194
PY - 2004///
N1 - Megjegyzés: az összes többi adat ide
N1 - Source: Scopus
UR - http:...
ER -
```

A fentiek jelentése:

```
TY Publication Type
AU Author
T1 Title
N1 Comment
PY Publication Year
SP Beginning Page
EP Ending Page
LA Language
ER End of Record
```

Megjegyzések:

- Ha szükséges, a megjegyzésekhez beírt adatok könnyen átmásolhatók más mezőkbe.
- A szerzőket így válasszuk el, vagy pontosvesszővel. A vessző és az „and” hibát okoz! Nem baj viszont a szerzők után ott maradó pont vagy vessző.
- Minden publikációt az ER - jelzés (end of record) és egy üres sor zárjon le.

A teljes módosított lista bevitele után (a megjelenő ablakban „RIS” formátum, és a file kiválasztása, majd „Import”) az egyes publikációkat szerkeszteni lehet (a listában az egyes publikációk a „Szerkesztés” gombbal jelennek meg), ilyenkor az adatok áttekinthetők, javíthatók.

Külön eljárást igényel a „konferencia” megadása. Amennyiben a konferencia már benn van az adatbázisban, pár jellemző karakter és Enter (Vagy Alt/m) karakter után a legördülő menüben ott lesz a név. Ha ezt kiválasztjuk, az összes adat beíródik. Vagy nem lesz ott, mert a rendszer nem ismeri, vagy nem találja – ilyenkor nincs mese, a kötelező mezőket ki kell tölteni, a legördülő menüben pedig & karaktert választani. Elvben előbb-utóbb könyvtárosok meg fogják nézni a legördülő menüben & karakterrel jelzett műveket, és felviszik a közös adatbázisba: ezután mi is egyetlen kézmozdulattal felvihetjük. Ha valamit nem tudunk vagy nem akarunk beírni, a * karakter kikerüli az ellenőrzést, az & karakter csak elengedi, de a listában megmutatja: ott még javítani kell.

Ezután a szerzők ablakban a magunkhoz rendelés, és a listában a jóváhagyás következhet.

Word/text lista félautomatikus bevitele

Erre jó lehetőséget kínál a következő weboldal: <http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/pubcit-lista.html>.

Kézi bevétel

A többi publikációtípusnál, illetve ha egy hibát nem tudunk az állományban kijavítani, a „kézi” bevétel következik:

- megnyitjuk a saját publikációs jegyzékünket
- egy publikáció összes adatát kimásoljuk
- a KPA beviteli oldalán megadjuk, milyen publikációról van szó: folyóiratcikk konferenciacikk könyv könyvfejezet disszertáció szabadalom egyéb Sajnos a konferenciacikk a KPA-ban nem önálló fogalom (A BME PA-ban igen), most könyvfejezetként kell bevinni, és az adatokon belül a besorolást átállítani konferenciakiadványra. Szerzőként engem is meglepett, de ez az, ami működik.
- a Megjegyzés mezőbe beírjuk az összes adatot, és utána innen másolgatjuk a megfelelő mezőkbe a rész-adatokat (cím, oldalszám, stb.)

Néhány tanács:

- A szerkesztő, kiadó, kiadási hely mezőbe, ha nem ismerjük, & karaktert kell írni
- A szerzőket mindig pontosvesszővel kell elválasztani. A vessző vagy „and” sajnos megbolondítja a programot.
- Ha az adatok megvannak, akkor elmentés után meg kell jelölni, a szerzők közül melyik vagyunk... „Saját”, ezt elmenteni „Mentés”.
- Mentés után meg lehet nézni az adatokat, és jóváhagyni.
- Jóváhagyás után úgy lehet törölni, hogy újra szerkesztünk, az adatokat mentjük, és jóváhagyás helyett töröljük.

5.2.2. Az idézők jegyzékének bevitele

Ha a publikációink benn vannak, az idézettség bevitele következik.

A bevitt állomány forrása egyértelműen jelezve van, ezért a KPA-ban automatikusan megjelölhető, mely adatbázis tartalmazza az adott hivatkozást. Végső esetben – és ha olyan idézetünk van, ami adatbázisban nincs benn – marad a kézi bevétel.

Az elv az, hogy a publikációlistában kiválasztjuk az „Adott munkát idéző publikációk”-at, és itt

- vagy az „Idéző import” gombra megnyíló új ablakban beolvassuk az idézőket tartalmazó, WoS formátumú állományt (az idéző – Web of Science import formátum kiválasztásával),
- vagy kézzel bevisszük az adatokat (de ezt akarjuk most elkerülni).

Vigyázat! A fenti eljárás (a publikáció előre kiválasztása) miatt egyelőre egyszerre csak egyetlen publikáció idézőivel tudunk foglalkozni! Ennek feloldását lásd itt: [„Gyakran ismételt kérdések”](#).

Az import után megjelenő (vagy a háttérben kitöltött, de nem előreugró) ablak információt tartalmaz arról, mi történt (a jó eset: Import kész), a duplumokat eldobja, tehát az ismételt bevétel 95%-ban nem okoz ismétlést, a többi az időrendben megmutatott lista és az új adatok jóváhagyási igénye miatt nem veszélyes (néha mintha olyan is előfordulna, amikor duplumnak tekint nem duplumokat, azt hiszem, ilyenkor valamilyen ismeretlen adatot rosszul hasonlít össze), és ismeretlen formátumot is jelezhet. Mindenesetre, ami jónak látszik, az bekerül megvizsgálatlan idézőként. Ezután az idézőket az idézők listájának frissítésével (Reload) lehet

a leggyorsabban megnézni, vagy ismét a publikációs lista „Adott munkát idéző publikációk” gombjával juthatunk ide, és ami még javítandó, javíthatjuk. Mindenképpen meg kell jelölni, hogy a szerzők és az idézet szerzői között van-e közös (önhivatkozás). Ami adat hiányzik, kézzel pótolhatjuk.

Idézők bevitele a Web of Science-ből

Ez egyszerű: az adott publikáció idézőinek listáit kimentjük (a file nevét valahogy a publikációhoz kell azonosítani, célszerűen az adattárban látható azonosító számmal), és a fenti módon beolvassuk. Az nem baj, ha már egy idéző megvolt: a program általában rájön, vagy ha nem, és mi észrevesszük (az időrendi listában könnyű észrevenni), kézzel korrigálhatunk.

Az állomány első két sora:

```
FN ISI Export Format
VR 1.0
```

Ebből azonosítható, hogy az adatok a Web of Science-ből származnak.

Ha nem teljes mentést végeztünk, érdemes előszűrést használnunk, lásd <http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/programok/>, Web of Science.

Idézők bevitele Scopus-ból

Szerencsés módon a Scopus-ban szerzőre tudunk keresni, és ennek hivatkozásait (Citation tracker) táblázatosan megkapjuk. Sajnos az adatok nem mindig tökéletesek, ezért nem árt a listát kézzel ellenőrizni, kezdve a vizsgált publikációval (mert az is félrevezető lehet... és a szerző szerint keresve sem mindig saját magunkat találjuk meg). Vigyázat! Default-ban csak 2004-től keres... ezt át kell állítani.

A listát RIS (Reference Manager) formában kell kimenteni az Output gomb megnyomásával. A „Citations only” forma megfelelő. „Export” gomb, „Save to disk”. Egyelőre az ékezetes karakterek hibásan jönnek át (pl. az á helyett a?), ezt az alábbi unix/linux paranccsal lehet többé-kevésbé korrigálni:

```
sed -f scopus2KPA.sed scopus.ris > scopus.rism
```

A `scopus.rism` állományt lehet beolvasni a KPA-ba. Vigyázat! Ha a KPA-ba történő beolvasás előtt több publikációnkra szeretnénk keresni, az állományneveket publikációnként másra kell cserélni.

Egy tipikus Scopus file¹⁵, egy folyóiratcikket és egy konferenciaticket megadva a következőképpen néz ki:

```
scopus.ris
TY - JOUR
T1 - Tom-based blind identification of nonlinear Volterra
    systems
JF - IEEE Transactions on Instrumentation and Measurement
VL - 55
IS - 1
SP - 300
EP - 310
PY - 2006///
AU - Tan, H.-Z.
AU - Aboulnasr, T.
N1 - Export Date: 31 August 2006
N1 - Source: Scopus
```

¹⁵ A mintafail-ok elérhetők a következő címen:

<http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/KPA/mintak/>

```
UR - http://www.scopus.com/scopus/inward/record.url?eid=2-
    s2.0-32044446248&partner=40&rel=R5.0.1
ER -

TY - CONF
T1 - Adaptive volterra series model for nonlinear sensor
    compensation
JF - Proceedings of the 2004 International Conference on
    Information Acquisition, ICIA 2004
VL - 5
SP - 192
EP - 194
PY - 2004///
AU - Zhuang, Z.
AU - Cao, Q.
AU - Xiao, W.
N1 - Export Date: 31 August 2006
N1 - Source: Scopus
UR - http://www.scopus.com/scopus/inward/record.url?eid=2-
    s2.0-21444446809&partner=40&rel=R5.0.1
ER -
```

Idézők bevitele google scholar-ból

A google scholar kezelése hasonló a Scopus kezeléséhez, a különbség mindössze az, hogy a RIS bevétel előtt az eredményt kicsit meg kell szűrni (lásd mintaoldal). A teendők jó része is majdnem azonos. Szerzőre a google scholar-ban is tudunk keresni. Ha a publikációk megvannak, akkor alattunk ott van: Cited by ..., és erre kattintva a teljes hivatkozó listát megkapjuk.

A leghatékonyabb a Scholar Saver használata:

<http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/schoarsaver/>

Magában a google scholar-ban az első nehézség az, hogy a listában válogatott találatokat nem lehet kijelölni. Egy-egy találathoz tartozó adatokat lehet kinyerni (az állományokat szerencsére könnyű utána összefűzni), de ezek az adatok sem teljesen megbízhatók, ezért érdemes egyenként kézzel ellenőrizni őket.

Ha megfelelő egy idéző, ki kell menteni. Ehhez a Scholar Preferences-ben (a lap tetején látható link) válasszuk ki a RefMan formátumot, majd a cikk alatt látható „Import into RefMan” gombot nyomjuk meg. Ha itt az „Open with default application”-t választjuk, akkor a megadott név után módosított nevű állományokba ment. Tehát: scholar.ris, scholar-1.ris, scholar-2.ris, stb. Ennek az az előnye, hogy csoportosan feldolgozható. VIGYÁZAT! Emiatt publikációváltáskor mindig ki kell törölni a már feldolgozott állományokat, különben a másik publikációnk idézőiként ismét megjelennek!

A RIS (RefMan) forma nem egészen olyan, mint amire szükség van, ezért kicsit meg kell változtatni: erre jelenleg unix/linux alatt a következő parancs¹⁶ szolgál:

```
awk -f confrecogn.awk scholar*.ris | sed -f scholarawk2KPA.sed \
    > scholar.rism
```

A **scholar.rism** állományt lehet beolvasni a KPA-ba / BME PA-ba.

Alább két tipikus google scholar file¹⁷ látható, az egyik egy folyóiratcikket, a másik egy konferenciaticket tartalmaz:

¹⁶ A scriptek elérhetők a <http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/KPA/programok/> címen.

¹⁷ A mintafájl-ok elérhetők a következő címen:

<http://www.mit.bme.hu/services/pubinfo/KPA/mintak/>

scholar.ris

TY - JOUR
T1 - Windows for ADC dynamic testing via frequency-domain analysis
A1 - Carbone, P
A1 - Nunzi, E
A1 - Petri, D
JO - Instrumentation and Measurement, IEEE Transactions on
VL - 50
IS - 6
SP - 1571
EP - 1576
Y1 - 2001
ER -

scholar-1.ris

TY - JOUR
T1 - SINE WAVE TEST OF ADC'S: MEANS FOR INTERNATIONAL COMPARISON
A1 - Kollár, I
A1 - Márkus, J
JO - IMEKO TC4 Workshop on ADC Modeling and Testing, Vienna, Sep
SP - 26
EP - 28
Y1 - 2000
ER -

Ebből a program a következő állományt készíti:

scholar.rism

N1 - google scholar export converted to RIS format

TI - Windows for ADC dynamic testing via frequency-domain analysis
AU - Carbone, P
AU - Nunzi, E
AU - Petri, D
J9 - Instrumentation and Measurement, IEEE Transactions on
TY - JOUR
VL - 50
IS - 6
SP - 1571
EP - 1576
PY - 2001///
LA - English
ER -

TI - SINE WAVE TEST OF ADC'S: MEANS FOR INTERNATIONAL COMPARISON
AU - Kollár, I
AU - Márkus, J
J9 - IMEKO TC4 Workshop on ADC Modeling and Testing, Vienna, Sep
TY - CONF
SP - 26
EP - 28
PY - 2000///
LA - English

ER -

A rendszer csak a szükséges mezők tartalmát használja, a többi mezőt figyelmen kívül hagyja.

A folyóirat címe szöveges, nem a standard listából van véve, ha akarjuk, kézzel ez is beállítható.

Furcsa módon a J9 mező tartalma konferenciák esetében (a konferencia adatai) a KPA-ban a könyvfejezet szerkesztőjénél jelenik meg (ez hiba), ezt végszerkesztéskor át kell másolni a könyv címéhez.

A kiadónál megjelenhet törmelék adat a VL mezőből, ezt át kell írni a kötetszámhoz.

Idézők bevitele CrossRef-ből (IEEE Xplore)

A keresés módját a 4.7 pont tartalmazza. Mentés jelenleg nincs, de kézzel szövegszerkesztőbe átmásolhatók a hivatkozó cikkek (Citing documents). Remélhetőleg hamarosan működni fog az automatikus bevétel is.

```
sed -f crossref2KPA.sed crossref.txt | awk -f confrecogn.awk \  
> crossref.ris
```

Az állomány (egyelőre copy/paste: másolás/beszúrás az ablakból, az export még nem működik – vigyázat: az editorban beállított wrap/sortörés a hosszú sorokat megtöri):

```
crossref.txt  
Citing Documents  
  
1 Frequency-domain identification algorithms, Yung-Yaw Chen;  
Pai-yi Huang; Jia-Yush Yen  
Control Systems Technology, IEEE Transactions on  
On page(s): 654- 665, Volume: 10, Issue: 5, Sep 2002  
Abstract | Full Text: PDF (400)  
  
2 This is a sample title, Kollar, I.; Hamar, G.  
Proceedings of the 9th IEEE Conference, 2004  
On page(s): 123- 345, Volume:5, April 2004  
Abstract | Full Text: PDF (372)
```

A feldolgozott állomány:

```
crossref.ris  
N1 - Source: CrossRef export converted to ISI format  
  
TI - Frequency-domain identification algorithms  
AU - Yung-Yaw Chen  
AU - Pai-yi Huang  
AU - Jia-Yush Yen  
J9 - Control Systems Technology, IEEE Transactions on  
TY - JOUR  
SP - 654  
EP - 665  
VL - 10  
IS - 5  
PY - 2002///  
ER -
```


TI - This is a sample title
AU - Kollar, I.
AU - Hamar, G.
J9 - Proceedings of the 9th IEEE Conference, 2004
PT - P
SP - 123
EP - 345
VL - 5
PY - 2004///
TY - CONF
ER -

Idézők kézi bevitele

A nem adatbázisból származó adatoknál (vagy korábban elkészített szövegszerkesztős hivatkozási listából kiindulva, ha ilyen van) vagy félautomatikus bevétel, vagy „kézi” bevétel következik.

A félautomatikus bevétel azt jelenti, hogy egy adott publikációnkhoz tartozó idézők adatait átedítjük (lásd feljebb, kézi bevétel a 5.2.1 pont alatt), és az elkészített szöveges állományt beolvassuk (5.2.2 pont). Arra érdemes viszont gondolni, hogy a teljes állomány egyben szerkeszthető át a leghatékonyabban, viszont a bevétel saját publikációnként egyenként történik: külön állományokat kell készíteni az egy adott publikációnkat idézők listájával, és bevinni. Végső esetben a kézi bevétel marad:

- ha számítógéppben megvan az összes adat, egyben kimásoljuk
 - a KPA bevételi oldalán a megfelelő publikációnál kiválasztjuk az „Adott munkát idéző publikációk”-at, és megadjuk, milyen publikációról van szó
folyóiratcikk konferenciatickk könyv könyvfejezet disszertáció
- Sajnos a konferenciatickk a KPA-ban most még nem önálló fogalom, most könyvfejezetként kell bevinni, és az adatokon belül a besorolást átállítani konferencia-kiadványra. Szerzőként meglep, de ez az, ami működik.
- ha az adatokat másolással „egyben” vettük át állományból, a Megjegyzés mezőbe beírjuk az összes adatot, és utána innen másolgatjuk a rész-adatokat (cím, oldalszám, stb.)
 - egyébként egyenként beírjuk az adatokat.

Néhány tanács:

- A szerkesztő, kiadó, kiadási hely mezőbe, ha nem ismerjük, * karaktert kell írni
- A könyv címébe írjuk a konferencia teljes nevét, helyét és idejét.
- A szerzőket mindig pontosvesszővel kell elválasztani. A vessző vagy „and” sajnos megbolondítja a programot.
- Mentés után meg lehet nézni az adatokat, és jóváhagyni.
- Jóváhagyás után úgy lehet törölni, hogy újra szerkesztünk, az adatokat mentjük, és jóváhagyás helyett töröljük.

5.2.3. Publikációs vagy idéző adat kategóriájának (vagy szerzőjének) javítása

Előfordul, hogy a gondos kezelés ellenére egy saját publikáció vagy idéző publikáció kategóriája hibás, és az adatokban nem javítható. Ilyenkor a leggyorsabb eljárás a következő.

- a publikációt részletes (mindent tartalmazó) listában megnyitjuk,
- az összes adatot vágólapra másoljuk,
- a publikációt töröljük (a duplum elkerülése céljából),
- megfelelő kategóriájú új publikációt hozunk létre,
- a megjegyzésekhez bemásoljuk az összes adatot,
- az egyes mezőket másolással kitöltjük a megjegyzés tartalma alapján,

- a kész adatsort elmentjük.

VIGYÁZAT! Ha publikációs adatot javítunk, akkor törlés előtt az idézők listáját is muszáj a fenti módon elmenteni (mondjuk egy szövegszerkesztő-állományba), mert a publikáció törlésével az adott publikációt idézők listája is megsemmisül.

Valamely szerző nevének utólagos javítása trükkös, de lehetséges. Az adott publikációt megnyitjuk, az adatokat elmentjük, a megjelenő ablakban a neveket javítjuk, **„Mentés”** majd **„Tovább”**, és **„Jóváhagy”**.